

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Role Evropské komise v institucionálním rámci Evropské Unie

The Role of the European Commission in the Institutional Framework of the European Union

Student:

Eva Bartošová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Radomír Kaňa, Ph.D.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání bakalářské práce

Student: **Eva Bartošová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Specializace: 00 Eurospráva
Téma: **Role Evropské komise v institucionálním rámci Evropské unie**
Role of the European Commission in the Institutional Framework of the European Union

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Instituce Evropské unie
 3. Role Evropské komise
 4. Evropská komise a společný rozpočet Evropské unie
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská Unie*. 2. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. ISBN 978-80-7325-180-2.

KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-011-9.

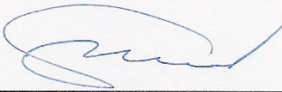
ZBÍRAL, Robert. *Institucionální rámec Evropské unie: Právně - politický pohled*. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-682-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

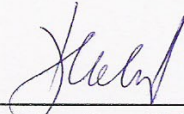
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Radomír Kaňa, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

prof. Ing. Karel Skokan, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Radomíra Kaňi, Ph.D. a uvedla jsem v seznamu literatury všechny použité literární a odborné zdroje.

V Ostravě dne 11. 5. 2012

.....

vlastnoruční podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Radomíru Kaňovi, Ph.D. za konzultace a odborné rady, kterými přispěl k vypracování mé bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Instituce Evropské unie	6
2.1. Vývoj mezinárodní spolupráce v Evropě.....	6
2.2. Evropské společenství uhlí a oceli	9
2.3. Evropské hospodářské společenství (EHS).....	12
2.4. Jednotný evropský akt (JEA)	14
2.5. Maastrichtská smlouva (Smlouva o Evropské unii)	15
2.6. Amsterodamská smlouva	17
2.7. Smlouva z Nice	19
2.8. Lisabonská smlouva (Smlouva o Evropské Unii a Smlouva o fungování Evropské Unie.....)	20
3. Role Evropské komise.....	24
3.1. Vývoj Evropské komise	24
3.2. Struktura Evropské komise	27
3.2.1. Složení Komise	27
3.2.2. Administrativní aparát Evropské komise.....	31
3.2.3. Kategorie zaměstnanců administrativního aparátu	33
3.2.3. Platové podmínky v Komisi.....	33
3.2.4. Úřad pro výběr personálu.....	35
3.3. Sídlo Evropské komise.....	35
3.4. Funkce Evropské komise	36
3.5. Pravomoci a úkoly Evropské komise.....	38
3.5.1. Legislativní úloha Komise	38
3.5.2. Komise jako strážkyně evropského práva.....	41
3.5.3. Výkonné pravomoci Komise	41
4. Podíl Evropské komise na rozpočtu Evropské unie	43
4.1. Charakteristika evropského rozpočtu.....	43
4.1.1. Příjmy a výdaje unijního rozpočtu	43
4.1.2. Struktura společného rozpočtu.....	51
4.1.3. Rozpočtové zásady.....	54
4.1.4. Rozpočtové bilance	56
4.2. Rozpočet evropské unie a Evropská komise	57

4.2.1.	Návrh rozpočtu Evropskou Komisí.....	58
4.2.2.	Vnitřní procedura Komise pro vypracování předběžného návrhu rozpočtu	58
4.2.3.	Role Evropské komise při plnění rozpočtu	61
4.2.4.	Kontrola rozpočtu prováděná Evropskou Komisí.....	63
4.3.	Rozpočet na rok 2012	65
4.4.	Postavení komise.....	66
5.	Závěr	68
	Seznam literatury.....	70
	Seznam zkratek	83
	Seznam tabulek	
	Seznam grafů	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Příloha č. 1: Generální ředitelství.....	1

1. Úvod

Evropská unie a její činnosti jsou dnes hybnou silou v evropském dění. Sféry jejího vlivu nejsou omezeny hranicemi členských zemí, ale v popředí jejího zájmu se nachází i země s ní sousedící a také země rozvojové. Evropská unie je unikátním typem integračního uskupení. Její výjimečnost je dána typem spolupráce členských zemí, její institucionální strukturou a také postavením v mezinárodních vztazích. Členské země se dobrovolně vzdaly své části suverenity a převedly je na unijní instituce, které mají zajistit její využití pro dosažení lepších výsledků, které přinesou výhody všem zúčastněným.

Cílem této práce bude charakterizovat Evropskou komisi a především její pozici v institucionálním rámci Evropské unie s důrazem na její podíl na rozpočtových procesech.

Bakalářská práce se skládá ze tří hlavních kapitol. V první části bude charakterizován vývoj integračních procesů na území Evropy od starověku po období před druhou světovou válkou a následně bude pozornost věnována vzniku a vývoji jednotlivých evropských společenství, která se stala základem dnešní Evropské unie.

Další část bude věnována Evropské komisi a jejímu vývoji od 50. let 20. století až po současnost. Důraz bude kladen na strukturu Komise, která je v současnosti tvořena 27 komisaři a jejím rozsáhlým administrativním aparátem skládajícím se z 33 Generálních ředitelství a dalších útvarů.

Poslední kapitola se bude prioritně zabývat schvalováním rozpočtu Evropské unie, kde hraje Evropská komise významnou roli. Bude zde charakterizována práce Komise a zejména Generálního ředitelství pro rozpočet na přípravě návrhu, plnění a kontrole rozpočtu.

V této kapitole bude také představen rozpočet Evropské unie sestavený pro fiskální rok 2012 a práce Generálního ředitelství pro rozpočet v tomto roce. Poslední část této kapitoly bude obsahovat shrnutí poznatků o postavení Komise v rámci unijní struktury, doplněné o pohled běžného občana a přiblížení budoucího vývoje.

2. Instituce Evropské unie

Evropskou Unii si můžeme představit jako stroj, jehož části spolu vytváří dobře fungující soustavu. Tyto části tvoří institucionální rámec a jejich úkolem je zajistit hladký chod tohoto společenství. Jejich dnešní podoba je výsledkem dlouhého procesu formování, který začal už v padesátých letech minulého století při podepsání smluv vytvářejících v té době jedinečné integrační uskupení.

Vznik a změny institucí jsou dány potřebou zajistit fungování integrace jako celku. Členskými zeměmi je přiznáno právo dosadit své zástupce do těchto orgánů. Zástupci hájí zájmy svých zemí, ale musí mít také na paměti dobro celé integrace.

2.1. Vývoj mezinárodní spolupráce v Evropě

Sjednocená Evropa byla snem a také cílem mnoha říší a jejich vládců již od starověku. Meče se střídaly s vyjednáváním. Evropa byla prokřičovaná dobytými výpravami. Panovníci uzavírali spojenecké smlouvy, aby posílili své pozice vůči ostatním zemím.

Starověk

Nejúspěšnější říší při dobývání Evropy byla římská říše. V době jejího mocenského vrcholu¹ se římské území rozkládalo od Mezopotámie² ke Skotsku. Takto velké území bylo náročné ubránit, a proto netrvalo dlouho a Řím se musel s těmito oblastmi rozloučit [118].

Středověk

Meče nebyly správným nástrojem pro sjednocení Evropy, a proto se je zastánci míru snažili ve středověku nahradit jednáními a smlouvami. Hlavním důvodem pro mezinárodní spolupráci byla obrana křesťanských zemí. Již ve čtrnáctém století byl prosazován koncept na vytvoření stálého shromáždění šlechticů, kteří by po konzultaci se svými panovníky pomáhali s předcházením konfliktů. Na tuto myšlenku později navázal také český panovník Jiří z Poděbrad (1420 – 1471), jehož záměrem bylo vytvořit **Unii evropských států** s jediným zákonodárným orgánem a soudním dvorem. Také v průběhu třicetileté války se při mírových

¹ Období mocenského, ekonomického a územního vrcholu římského impéria je považováno Období adoptivních císařů (přibližně 96 – 192 n.l.).

² Dnes území Iráku, severovýchodní Sýrie, jihovýchodního Turecka a Iránu.

jednáních objevovaly názory, které vyzývaly k vytvoření určité formy evropské federace, která by zajišťovala bezpečnost Evropy.

Středověké formy spolupráce měly zajistit bezpečí evropských zemí a jejich občanů před útoky vedené z mimoevropských oblastí, ale také předcházení konfliktů uvnitř kontinentu [1].

Novověk

V sedmnáctém století se ke spolupráci přiklání politici, filozofové a také náboženští představitelé. Například Claud Henri de Saint – Simon (1760 – 1825) ve svém díle „Organizace evropské společnosti“ popsal fungování dvoukomorového parlamentu. Jedna komora by představovala šlechtu a druhá vzdělance. Tato koncepce vycházela z myšlenek jeho předchůdců Willama Penna a Charles – Irénne Castela de Saint – Pierra ³. Jakmile by všechny evropské země fungovaly na základě parlamentní demokracie, spojily by se ve společenství nazvaném **Společné státy evropské** [119].

Velkým přínosem pro spolupráci v Evropě byla průmyslová revoluce. V tomto období došlo k vývoji nejen výrobních strojů, ale také telekomunikačních zařízení, která umožňovala rychlejší šíření informací a zpráv. Díky průmyslové revoluci došlo k založení mezinárodních organizací jako např. **Poštovní Unie** (1874) nebo **Telegrafní Unie** (1875). Prohlubovala se spolupráce mezi zeměmi v různých průmyslových odvětvích a obchodu ⁴ [1].

Panevropské hnutí

V novodobé historii nejvýznamnějšího předchůdce evropské integrace představovalo *Panevropské hnutí*. Otcem této myšlenky byl hrabě Richard Coudenhove – Kalergi (1894 - 1972). Ve svém díle **Panevropa** (první vydání 1923) vyjadřoval své názory na sjednocení Evropy a propagoval *Spojené státy evropské*. Toto dílo také obsahuje analýzu postavení evropských zemí [122].

³ William Penn (1644 - 1718) – vytvořil návrh evropského parlamentu.

Charles – Irénne Castel de Saint – Pierre (1658 – 1743) – vytvořil koncepci Konfederaci evropských panovníků.

⁴ Např. v roce 1926 byla zahájena činnost Mezinárodního ocelářského kartelu.

V roce 1923 založil hrabě Coudenhove – Kalergi Panevropskou unii, jejímž úkolem bylo sladit profederální aktivity pomocí spolupráce s významnými politiky⁵. Tyto snahy vyústily v sepsání **Panevropského paktu** (1930), který popisoval konkrétní model evropské federace. Z důvodu ekonomických a také politických problémů nebyl tento pakt přijat a to vedlo k postupnému zániku Panevropské unie, ikdyž po vypuknutí druhé světové války, se ještě tato organizace zapojovala do dění v Evropě. Přesunula se do Francie a tvořili ji členové protihitlerovské koalice. Hlavním cílem se stalo ukončení válečného konfliktu. Kromě toho se také zabývala poválečným uspořádáním zemí.

Období po druhé světové válce

Druhá světová válka představovala důležitý impulz pro vývoj dalších integračních uskupení v Evropě. Hledal se mechanismus, který by zmírnil soupeření mezi zeměmi. Snahy evropských představitelů na poli mezinárodní spolupráce vyústily ve svolání konference, která byla nazvána Evropský kongres. Tento kongres se konal v Haagu 7. května 1948 a účastnilo se ho přibližně sedm set delegátů⁶.

Předmětem diskuzí se stalo sjednocení oblastí suverenity zemí ve prospěch federálního útvaru. Byly zde také přijaty klíčové dokumenty⁷, které se staly zdrojem pro vytvoření Rady Evropy a na jejich základě byla přijata Charta lidských práv a svobod. Evropské země na tomto kongresu vyjádřily své představy o integraci, které se však od sebe velice odlišovaly, což vedlo k oddálení procesu integrace [1].

Účastníci kongresu hledali nástroj na udržení komunikace mezi zeměmi. Z tohoto důvodu byla vytvořena Rada Evropy⁸, která se skládala ze shromáždění zástupců členských vlád a Rady, složené z ministrů zahraničních věcí s pravomocí rozhodovat. Hlavní oblasti, na které se Rada Evropy orientovala, byly ochrana demokracie, lidských práv a dodržování práva [23].

Druhá světová válka výrazně ovlivnila ekonomickou situaci ve všech částech světa. Problémy se vyskytovaly v průmyslu, zemědělství i komunikacích. Nedostatek finančních prostředků

⁵ Např.: Edouard Herriot (1872 – 1957), Aristide Briand (1862 – 1932).

⁶ Mezi nejvýznamnější osoby patřili: Konrád Adenauer (1876 – 1967), Bertrand Russel (1872 – 1970), Robert Schuman (1886 – 1963), Paul – Henri Spaak (1899 – 1963).

⁷ Např.: Politické prohlášení nebo Ekonomické a sociální prohlášení.

⁸ Založena 5. května 1949 deseti evropskými zeměmi, dnes má 47 členů, Česká republika se stala členem 30. června 1993.

byl vyřešen přílivem peněz z Organizace spojených národů, z programu, který zajišťovala Hospodářská komise při OSN. Jelikož tyto prostředky nebyly dostačující, Americký kongres odsouhlasil projekt finanční a materiální pomoci známý jako Marshalův plán⁹. Během období 1948 – 1952 byl Evropě poskytnut příspěvek přibližně ve výši 13 mld. USD. Pomoc od Spojených států byla odmítnuta Sovětským svazem a zeměmi v jeho vlivu¹⁰. Tento plán nepomohl jen Evropě, ale také americkým společnostem, které získaly příležitost vstoupit na evropské trhy [111].

Řízení hospodářské pomoci spadalo do kompetence Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci (OEEC)¹¹. Organizace se soustředila nejen na rozdělování pomoci z Marshallova plánu, ale také se orientovala na odstranění tarifů a kvót. Poskytovala poradenství v oblasti mezinárodního obchodu. V září 1961 se tato organizace transformovala na novou organizaci nazvanou Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, jejíž členská základna byla tvořena i neevropskými zeměmi (např. USA) [109].

Země, které využily prostředky z Marshallova plánu, brzy stabilizovaly své ekonomiky. To se týkalo i Západního Německa, což vedlo k obavám z možného dalšího válečného konfliktu. Nejvíce znepokojeným státem byla Francie, která si vytyčila za cíl kontrolovat německý rozvoj. Ve středu jejího zájmu stálo ocelářství a těžební průmysl. Důvodem bylo nejen úzké sepjetí těchto oborů s vojenským průmyslem, ale také jeho zvyšující se konkurenceschopnost. Jako reakce na francouzskou žádost zajištění bezpečnosti byl vytvořen mezinárodní dohled nad německým těžkým průmyslem¹², na kterém se podílely USA, Velká Británie, Francie, a země Beneluxu [1].

2.2. Evropské společenství uhlí a oceli

Ačkoliv evropské země spolupracovaly v ekonomické oblasti¹³, přetrvávaly mezi nimi rozdílné názory na další formy integrace. Nové integrační formy by měly reagovat na tehdejší ekonomickou ale i politickou situaci ve světě. Nová integrace měla podpořit

⁹ Program vyhlášený státním tajemníkem USA G. Marshallem pro poválečnou obnovu Evropy a její stabilizaci.

¹⁰ ČSR se nejdříve rozhodlo tuto pomoc z Marshalova plánu přijmout (7. Července 1947 usnesením vlády, ale po jednání se zástupci SSSR v Kremlu (9. – 10. července 1947) se ČSR rozhodla tuto spolupráci opustit a ještě více se přimkla k SSSR [114].

¹¹ Založena na základě dohody podepsané v Paříži 16. dubna 1948 osmnácti zakládajícími zeměmi, např. Velká Británie, Rakousko, Belgie, Řecko, Island a Švýcarsko.

¹² Dohoda o mezinárodní správě Porúří byla podepsána 28. prosince 1948 a zakládala Růrský úřad, který byl pověřen kontrolou německého vývozu a také stanovoval kvóty spotřeby uhlí a oceli v zemi.

¹³ Spolupráce v rámci Marshallova plánu a OEEC.

konkurenceschopnost členských zemí vůči USA, bránit tyto země před Sovětským svazem a ještě více zapojit Německo do evropské spolupráce [1].

Tyto podněty vedly k vypracování tzv. **Schumanova plánu** (1950)¹⁴, který nesl jméno francouzského ministra zahraničních věcí a byl sepsán Jeanem Monetem. Jeho vůdčí myšlenkou bylo vytvoření společného trhu uhlí a oceli [15].

Na základě tohoto dokumentu a konaných jednáních mezi vyspělými zeměmi západní Evropy, které byly prováděny po ukončení druhé světové války, vzniklo unikátní společenství. Evropské společenství uhlí a oceli bylo založeno podepsáním **Pařížské smlouvy** v roce 1951 šesti evropskými zeměmi (Francie, Belgie, Lucembursko, Nizozemí, Itálie a Německo). Smlouva nabyla platnosti v roce 1952 a byla uzavřená na padesát let a její platnost vypršela v červenci roku 2002.

Společenství mělo zajistit trvání míru na území Evropy. Pojistkou se stala kontrola těžby a následné zpracování válečných surovin (uhlí a ocel). Začleněním Německa do tohoto společenství bylo dohlíženo na jeho demokratický vývoj a vzájemný obchod podporoval a stimuloval jeho ekonomiku [79].

Institucionální zajištění Evropského společenství uhlí a oceli

Institucionální rámec ESUO byl vytvořen na základě dohod předcházejících podepsání Pařížské smlouvy. Byly vyjasněny pravomoci jednotlivých orgánů tak, aby se skloubily kompetence národní i nadnárodní. Nakonec bylo vytvořeno pět institucí, kterými jsou Vysoký úřad, Společné shromáždění, Rada ministrů, Poradní výbor a Soudní dvůr [4].

a) Vysoký úřad (VÚ)

Tento úřad byl složen z devíti členů. Členské země jmenovaly osm členů a ti jmenovali devátého člena, získal - li od nich alespoň pět hlasů. Bylo zavedeno šestileté funkční období. Členové byli vybíráni na základě svých schopností. Byli nezávislí a jednali v zájmu Společenství [1].

¹⁴ Robert Schuman, Jean Monnet, Altiero Spinelli – významné osobnosti 20. století a jsou nazýváni jako "Otcové Evropy".

Úkolem tohoto orgánu bylo zaručit plnění cílů Společenství. Vydával rozhodnutí, která byla obecně závazná. Dále pak doporučení závazná pro cíle, jichž mělo být dosaženo a také stanoviska, která byla nezávazná.

b) Společné shromáždění

Shromáždění se skládalo ze zástupců občanů členských zemí, kteří byli delegováni národními parlamenty. Francie, Itálie a Německo zde měly osmnáct poslanců. Belgie a Nizozemí deset a Lucembursko čtyři. Tento orgán měl kontrolní pravomoc, dále projednával a schvaloval zprávu o činnosti VÚ a také měl právo interpelace Vysokého úřadu. V květnu se konalo každoroční řádné zasedání a mimořádné mohlo být svoláno na žádost Rady, VÚ nebo většinou členů. Schvalování bylo možné nadpoloviční většinou jeho členů [79].

c) Rada ministrů

Rada se skládala ze zástupců členských zemí na úrovni ministrů, kteří měli pověření vlády jednat. Předsednictví se střídalo abecedně po třech měsících.

Pravomocí Rady bylo řídit činnosti VÚ a členských vlád. Měla právo navrhnout VÚ opatření k naplnění cílů Společenství a také určovala plat a penze členů VÚ a Soudního dvora.

Jednání mohlo proběhnout i bez hlasování pokud to Rada konzultovala s VÚ. Rozhodnutí byla přijata nadpoloviční většinou států, včetně těch, které produkovaly nejméně 20% hodnoty objemu uhlí a oceli ve Společenství. Jeden člen mohl přijmout zmocnění hlasovat za jiného. Jednomyslnost byla použita u redukování počtu členů VÚ a zvýšení počtu soudců u Soudního dvora [1].

d) Poradní výbor (PV)

Složení výboru bylo tvořeno nejméně třiceti a nejvíce padesáti jedna členy. Byli zde zahrnuti výrobci, pracující, spotřebitelé a obchodníci. Počet zástupců pro všechny skupiny byl shodný. Funkční období výboru bylo dva roky a byl jmenován Radou.

e) Soudní dvůr (SD)

V soudním dvoře působilo sedm soudců, kteří byli jmenováni vládami a byla u nich zaručena nezávislost a způsobilost. Funkční období trvalo šest let a každé tři roky se měnili tři nebo čtyři soudci.

Jeho úkolem bylo zajistit dodržování práva při výkladu smluv a právních aktů. Mezi pravomoci soudního dvora patřilo zrušit rozhodnutí VÚ, žalovat VÚ za nečinnost, žaloba za náhradu škody a také jednání o předběžné otázce [4].

2.3. Evropské hospodářské společenství (EHS)

Vytvoření ESUO vedlo ke stabilizaci poválečné situace v Evropě. Na základě těchto zkušeností se objevovaly názory na rozšíření spolupráce mezi zeměmi na více oblastí. Reakce evropských zemí na tyto návrhy se ale různily, a proto nebyla možná žádná další spolupráce mimo země ESUO.

Představitelé ESUO se rozhodli rozšířit svou spolupráci do oblastí dopravy, zemědělství a také jaderné energie. Po dlouhých jednáních bylo rozhodnuto o budování evropské integrace pro kontrolu a podporu jaderného výzkumu a společný trh [1].

Na konferenci v Římě, v březnu roku 1957, byly podepsány dvě Římské smlouvy, které zakládaly Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM). Tyto smlouvy vstoupily v platnost 1. ledna 1958. Zakladatelskými zeměmi bylo šest členských zemí ESUO.

EHS si vytyčilo za cíl vytvořit společný trh, kde by byl zajištěn volný pohyb zboží, osob a služeb přes vnitřní hranice Společenství [80].

EURATOM měl vytvořit podmínky pro vybudování jaderného průmyslu, zasadit se o rozumné využívání jaderné energie a také kontrolovat zneužití jaderných materiálů [19].

Orgány EHS

Organizace a správa tohoto společenství byla podobná struktuře ESUO. Pravomoci, které v ESUO patřily Výkonnému úřadu, byly rozděleny mezi Komisi a Radu. Zavedení kvalifikovaného hlasování v Radě posílilo nadnárodní charakter Společenství.

V červenci roku 1967 vešla v platnost Smlouva o zřízení společné Rady a společné Komise¹⁵ Evropských společenství ustavující jednu Radu a jednu Komisi Evropských Společenství. Na základě této smlouvy došlo ke sloučení Komise a Vysokého úřadu, jelikož oba tyto orgány zajišťovaly legislativní rámec společenství. Dále se sloučila Zvláštní Rada a Rada, jejíhož zasedání se účastnili zástupci vlád členských zemí [4].

a) Shromáždění (EP)

Tato instituce sestávala ze zástupců, kteří byli pověřeni národními parlamenty členských zemí. Nejvíce zástupců zde bylo povoláno z Německa, Francie a Itálie (36 členů z každé této země). Belgie a Nizozemí zde zastupovalo čtrnáct zástupců z každé země a Lucembursko představovalo šest poslanců.

Kompetence Shromáždění zahrnovaly projednávání a provádění kontrol, vyslovení nedůvěry Komisi a její interpelování. Dále také podávalo návrh Radě na změnu rozpočtu při jeho přípravě nebo podle jednacího postupu. Shromáždění rozhodovalo prostou většinou, pokud smlouva nestanovila jinak. Dvoutřetinovou většinou všech hlasujících bylo přijato rozhodnutí o vyslovení nedůvěry Komisi a většinou členů byl přijat jednací řád EP [1].

b) Rada

Členské země zde byly zastoupeny členy vlád. Předsednické období trvalo šest měsíců a země se střídaly podle abecedního pořádku.

Rada koordinovala hospodářské politiky členských zemí. V její kompetenci bylo přijímání rozhodnutí. Společně s Komisí přijímala nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska, aby dosáhly cílů Společenství. V rámci jednacího řádu měla právo vytvořit výbor stálých zástupců a také určovala jeho kompetence.

Rozhodování byla činěna prostou většinou hlasů, pokud smlouva nestanovila jinak. Jednomyslnosti se používalo při rozhodování o doporučení postupu přímých parlamentních voleb. U této hlasovací procedury nemuseli být pro přijetí návrhu přítomni všichni členové Rady. Pro použití většiny byl zemím přisouzen daný počet hlasů. Německo, Francie a Itálie dostaly čtyři hlasy, Belgie a Nizozemí dva hlasy a Lucembursko hlas jeden [4].

¹⁵ Známa také jako Slučovací smlouva.

c) Komise

Komise byla složena z devíti členů, kteří byli jmenováni na základě dohody vlád členských zemí. Komisaři byli nezávislí a byli vybíráni na základě svých schopností a jednali v zájmu Společenství. Jejich funkční období trvalo čtyři roky a členské vlády se na jejich jmenování domluvily.

Mezi úkoly Komise patřilo zabezpečit naplňování ustanovení a opatření, přijaté jinými orgány Společenství. Účastnila se jednání Rady a Shromáždění, na kterých tyto orgány připravovaly právní akty, ke kterým mohla vydat svá rozhodnutí. Před zasedáním Shromáždění zveřejňovala zprávu o činnosti Společenství a také mohla zakládat studijní výbory. Hlasování se uskutečňovalo na základě většiny hlasů [1].

d) Hospodářský a sociální výbor (HSV)

Tento výbor byl složen ze zástupců výrobců, zemědělců, dopravců, řemeslníků a dalších osob z oblasti ekonomického a sociálního života společnosti. Zastoupení Německa, Francie a Itálie činilo dvacet čtyři osob z každé země. U Belgie a Nizozemí dvanáct osob a u Lucemburska pět osob. Členové byli nezávislí na organizacích, které je jmenovaly. Ve svých funkcích setrvali čtyři roky.

Byl to poradní orgán Rady a Komise. Ve smlouvě bylo stanoveno, kdy se jeho stanovisky musely tyto instituce řídit povinně a v jakých dalších případech si jeho názor mohly vyžádat [4].

2.4. Jednotný evropský akt (JEA)

Vytvoření společného trhu popsané v Římských smlouvách bylo brzděno vnitřní krizí Společenství v 60. letech 20. století, což vedlo k snížení autority nadnárodních orgánů.

Na základě těchto problémů se rozhodl nový předseda Komise Jacques Delors (*1925) pro reformu Komise a vyvinutí tlaku na pokračování výstavby vnitřního trhu. Komise dne 14. dubna 1985 prezentovala dokument Bílá kniha o Jednotném vnitřním trhu¹⁶. Dokument

¹⁶ Také známa jako Cockfieldova kniha, podle jejího autora Arthura Cockfielda britského komisaře pro obchod.

nejen analyzoval situaci Společenství, ale také stanovil konečný termín, do kterého by měl být vnitřní trh vybudován¹⁷ [1].

Při budování vnitřního trhu vyvstala spousta otázek a problémů, o jejichž řešení se usilovalo na mezivládní konferenci v Bruselu (1985). Na základě výsledků byl sepsán dokument nazvaný Jednotný evropský akt, který osahoval nejen změny v stávajících smlouvách, ale také v institucionálním zázemí Společenství. V platnost vstoupil v roce 1987 a stal se první revizí Římských smluv. JEA se stal prvním dokumentem, ve kterém se již oficiálně používá název Evropský parlament (před smlouvou se označoval jako Shromáždění) [22].

Institucionální změny zavedené Jednotným evropským aktem

Tento dokument zavedl ve společenství proceduru **spolupráce** mezi Evropským parlamentem a Radou, čímž došlo ke zvýšení jeho pravomocí. Druhou nově zavedenou procedurou byl **souhlas** EP, který je vyžadován při uzavření smlouvy o přidružení a přistoupení nového člena.

JEA zcela zapojil Komisi do politické spolupráce. Učinil ji spoluodpovědnou za vykonávání společné zahraniční politiky a hájení zájmů Společenství na mezinárodním poli.

Stanoviska vydávaná EP v rámci procedury spolupráce, mohou být zamítnuta Radou pouze jednomyslně.

Tento akt zavedl možnost zřízení Soudu první instance, který byl založen v roce 1989. Jeho úkolem bylo zvýšit ochranu zájmů občanů Společenství [94].

2.5. Maastrichtská smlouva (Smlouva o Evropské unii)

Na konci osmdesátých let přichází nové vnější výzvy, kterým musí Společenství čelit¹⁸. I uvnitř integrace se objevují podněty pro změny. Patří mezi ně například potřeba revize zakládajících smluv, které by umožnily další rozvoj integrace. Odpovědí se stala konference konaná v Dublinu (1990).

¹⁷ Tzv. Evropa bez hranic by měla být vybudována do 1. ledna 1993.

¹⁸ Pád Berlínské zdi (9. listopadu 1989) a rozpad komunistického systému ve střední a východní Evropě.

Tato konference se zabývala nejen nastíněnými problémy, ale také definovala kroky pro vytvoření Hospodářské a měnové unie. Vyдалa rozhodnutí o spolupráci s Evropskou zónou volného obchodu (EFTA) a připravila základy pro Evropský hospodářský prostor¹⁹.

Všechny návrhy byly sepsány do Smlouvy, která byla podepsána v prosinci 1991 ve městě Maastricht. Smlouva musela být ratifikovaná všemi členskými zeměmi, což se stalo komplikací, neboť dánské referendum (2. červen 1992) smlouvu odmítlo. Toto odmítnutí vedlo k jednání evropských představitelů o podmínkách, které by zajistily kladný výsledek dalšího referenda. A proto byly Dánsku uděleny výjimky v některých oblastech jako např. opt - outs²⁰ a další referendum konané 18. května 1993 vyjádřilo souhlas s novou smlouvou. Smlouva o Evropské unii vstoupila v platnost od 1. listopadu 1993 [1].

Maastrichtská smlouva ustavila Evropskou Unii, založenou na komunitární bázi, která byla tvořena třemi pilíři. První pilíř obsahoval úpravu Evropského hospodářského společenství, ESUO a Euratomu. Ve druhém pilíři se nacházela Společná zahraniční a bezpečnostní politika a v posledním Spolupráce v oblasti vnitřních věcí a justice.

Dokument také změnil název Evropského hospodářského společenství pouze na Evropské společenství. Ke změnám došlo u kompetencí jednotlivých institucí i u rozhodovacích procedur [69].

Vliv Maastrichtské smlouvy na instituce Evropské unie

Rozhodovací procedury jsou rozšířeny o **spolurozhodování a souhlas**, které ještě více posílily postavení EP. Získal také právo zakládat vyšetřovací výbory a nechat si od Komise předkládat legislativní návrhy. Má právo jmenovat ombudsmana a je také adresátem petičního práva [1].

Členskými zeměmi bylo přičleněno právo mít jednoho zástupce v Komisi. Změnila se délka funkčního období na pět let. Při sestavování Komise nejdříve členské země po konzultaci s EP jmenují předsedu a společně s novým předsedou jmenují ostatní členy. O Komisi jako celku pak hlasuje EP a po schválení je jmenovaná vládami členských zemí. Má také právo jmenovat jednoho nebo dva místopředsedy.

¹⁹ Vybudován v roce 1994 na základě dohody mezi EU a EFTA. Do tohoto prostoru jsou rozšířeny čtyři základní svobody (pohybu zboží, kapitálu, služeb a osob), které platí na území EU. Dnes se EHP zahrnuje 27 členských zemí EU a Lichtenštejnsko, Norsko a Island.

²⁰ Opt - out – trvalá výjimka z práva Evropské unie pro členský stát, např. pro zavedení Eura nebo v oblasti evropského justičního prostoru.

Členem Rady se stává zástupce státu na úrovni ministra, kterému bylo dáno zmocnění jednat jménem státu. Smlouva ustavovala pořadí předsednictví ve dvou cyklech trvajících šest let. Smlouva popsala roli Výboru stálých zástupců, generálního sekretariátu a generálního tajemníka Rady.

Byl zde stanoven postup sankcionování členského státu při porušování svých povinností. Vymezovala postavení Účetního dvora v institucionální struktuře a zřídila Výbor regionů, který se stal konzultačním orgánem Komise [4].

2.6. Amsterodamská smlouva

Plnění cílů vytyčených ve Smlouvě o Evropské unii tvořilo hlavní činnosti Společenství v průběhu devadesátých let. V tomto období členské země stále více upozorňovaly na problémy v oblastech sociální politiky a zaměstnanosti. Komise proto nechala vypracovat Bílou knihu nazvanou Růst, konkurenceschopnost a zaměstnanost (1993), která obsahuje analýzu a řešení ekonomického růstu, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti [113].

V Maastrichtské smlouvě bylo zakotveno svolání mezivládní konference na rok 1996. Závěrečný summit této konference se konal ve dnech 16 – 17. června ve městě Amsterdam, kde došlo k podpisu Amsterodamské smlouvy, která reviduje smlouvy předcházející. Byla bez problémů ratifikována všemi členskými zeměmi a v platnost vstoupila 1. května 1999 [1].

Smlouva se dotýkala hlavně tří oblastí a to institucionální, vnitřních věcí a společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Revize institucí tímto dokumentem nebyly příliš zásadní [17].

Změny v orgánech EU zavedené Amsterodamskou smlouvou

Změny v institucích nejvýznamněji zasáhly do oblastí druhého a třetího pilíře. V oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky se smlouva snažila řešit neshody v této oblasti, které panovaly mezi členskými zeměmi. V rámci třetího pilíře došlo k začlenění Shengenské dohody²¹ do právního rámce Unie [4].

²¹ Tato dohoda je základem pro zrušení kontrol na vnitřních hranicích unie. Dohoda byla podepsána 14. června 1985. Do dneška smlouvu podepsalo 26 zemí a ne všechny jsou členy EU (Švýcarsko, Island, Lichtenštejnsko a Norsko) [110].

a) Evropský parlament

Touto smlouvou bylo stanoveno, že v Evropském parlamentu může být obsazeno maximálně sedm set křesel. Toto omezení mělo za následek snížení rozdílu v počtu zástupců mezi velkými (Německo) a malými zeměmi (Lucembursko).

Po konzultaci s Komisí a se souhlasem Rady měl EP právo svým členům určovat podmínky a pravidla výkonu jejich funkce. Konzultování EP při jmenování předsedy Komise nahradila procedura souhlasu, čímž byla posílena ještě více jeho pozice.

Změnou procedury spolurozhodování získal EP právo ukončit legislativní proces absolutní většinou, jestliže neodrážel jeho návrhy z prvního čtení. Tato změna umožnila zkrátit legislativní proces [1].

b) Komise

Amsterodamská smlouva ovlivnila fungování Komise jen nepatrně. Klíčovou změnou bylo posílení postavení jejího předsedy. Počet členů po rozšíření nebyl upřesněn, jen se rozhodlo, že po přistoupení bude nominován jeden zástupce z každé země.

Komisi byla udělena pravomoc navrhopvat kroky Radě pro úspěšné zakončení jejich společné akce v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky.

V některých oblastech došlo k oslabení pozice Komise. V oblasti druhého pilíře byly větší kompetence vloženy do rukou Rady a také proti její vůli byla ustavena pozice vysokého představitele pro zahraniční a bezpečnostní politiku [4].

c) Rada Evropské Unie

Výbor stálých zástupců získal právo přijímat rozhodnutí, která jsou navázaná na jednací řád Rady. Došlo k personálnímu spojení Generálního tajemníka Rady a vysokého představitele pro zahraniční a bezpečnostní politiku.

Členské země se snažily přijít na řešení hlasování kvalifikovanou většinou, která by byla spravedlivá jak pro velké tak i malé země. Padly návrhy, které chtěly u velkých zemí redukovat počet komisařů (ze dvou na jednoho), nebo také zavést hlasování podle počtu

obyvatel. Tato řešení ale nebyla přijatelná pro všechny země a tak se nedobraly žádného výsledku [78].

2.7. Smlouva z Nice

Konec devadesátých let je pro Evropu charakteristický přístupovými jednáními deseti zemí ze střední a východní Evropy a dvou středomořských států²². Pro fungování unie bylo důležité připravit její orgány na největší rozšíření v její historii.

Smlouva z Nice byla podepsána na konferenci v Nice 26 ledna 2001 a platnosti nabyla 1. února 2003. Tato smlouva měla zajistit, aby přijetí nových zemí do institucionálního rámce proběhlo bez větších problémů a to mělo být zajištěno úpravou struktur jednotlivých orgánů Společenství [93].

Smlouva z Nice a změny vyvolané v institucích Unie

Mezi změny zavedené touto smlouvou patří například složení Komise, rozšíření možností použití hlasování kvalifikovanou většinou, nové rozdělení hlasů v Radě a také začlenění Charty základních práv [93].

Evropská rada rozhodla, že do konce roku 2000 musí být sepsán návrh, který bude obsahovat základní práva občanů Společenství. Jako podklady jsou použity smlouvy Společenství a také některé mezinárodní dohody (např. Evropská sociální charta – 1989). Charta byla vyhlášena 7. prosince 2000 při zasedání Evropské rady v Nice. Ačkoliv nebyla závazným textem, členské země se zavázaly plnit její ustanovení. Při přípravě Lisabonské smlouvy, došlo k změně názvu tohoto dokumentu na **Listinu základních práv Evropské unie** a stala se právně závaznou pro členské země Unie [103].

a) Rada Evropské Unie

Nejpodstatnější změnou u této instituce prošlo její hlasování. Členskému státu byla dána možnost v případě hlasování kvalifikovanou většinou nechat přepočítat hlasy, aby bylo zajištěno, že kvalifikovaná většina opravdu představuje alespoň 62% všech občanů Unie. Pokud tomu tak není, návrh nebude přijat [4].

²² Kandidátské země: Česká Republika, Polsko, Slovenská republika, Maďarsko, Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Malta a Kypr.

b) Komise

V rámci Komise se řešila otázka počtu jejích členů. Malé státy bojovaly za to, aby měl každý členský stát svého zástupce, jak tomu bylo do té doby. Proti tomu stály státy velké, které chtěly zavést rotační systém.

Rotační systém měl být zaveden po východním rozšíření. Počet členů Komise by pak byl menší než počet členských zemí. Komisaři by byli dosazováni na základě rotačního cyklu, který stanoví Rada jednohlasně. Předpokládalo se, že Komise bude tvořena patnácti až dvaceti členy.

Zavedení rotace by komisařům znemožnilo pokračovat ve funkci v dalším období. Ve funkcích by se neustále střídali noví komisaři, kteří by se seznamovali se svou prací a jejich výkony by nebyly tak dobré, jak by mohly být [76].

c) Evropský parlament

I v této instituci se řešil problém jejího obsazení. Na konferenci byly podány dva návrhy, jak vyřešit počet křesel udělený členským zemím. S jedním návrhem přišel sám Evropský parlament.

Evropský parlament navrhl, aby byla změněna metoda výpočtu. Změna počítala s tím, že u nejmenších států se počet poslanců zmenší z šesti na čtyři a u ostatních se počet zástupců vypočítá jako podíl počtu obyvatel státu k celkové populaci Unie. Druhou možností byla přímá lineární redukce se zachováním současného počtu sedmi set poslanců.

Na začátku konference se tyto dva návrhy projednávaly odděleně, ale během francouzského předsednictví došlo k jejich sloučení. Počet poslanců se vázal na zastoupení členských zemí v Radě a také byly kompenzovány ústupky některých zemí. Například Španělsko obětovalo jedno křeslo v EP, aby získalo více hlasů v Radě [1].

2.8. Lisabonská smlouva (Smlouva o Evropské Unii a Smlouva o fungování Evropské Unie)

Prameny primárního práva unie se nenacházely pouze v jednom dokumentu, ale byly tvořeny zakládajícími smlouvami a jejich revizemi. Tento stav byl nevyhovující, proto byl vypracován text nový, jednotný, který by tvořil Ústavní smlouvu společnou všem členským zemím.

V průběhu ratifikace členskými zeměmi došlo k zamítnutí této smlouvy ve Francii a Nizozemí²³. Jako reakce na tyto události i další země pozastavily svůj ratifikační proces, dokud se tato situace nevyřeší.

Po dlouhém období odkladů a hledání řešení a kompromisů byla Smlouva o ústavě pro Evropu s konečnou platností opuštěna rozhodnutím na konferenci v Bruselu konající se ve dnech 21. - 23. června 2007. Naopak bylo rozhodnuto o vypracování smlouvy nové, která nebude obsahovat sporné body neuskutečněné ústavy [1].

Oficiálním názvem této smlouvy je Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie a podepsána byla v Lisabonu, v prosinci roku 2007. Jejím úkolem bylo upravit strukturu Unie tak, aby byla schopna reagovat na neustále se měnící vnější i vnitřní podmínky. Díky této smlouvě získává Evropská Unie právní subjektivitu a tím je posílena její pozice na mezinárodní scéně. Smlouva upravuje strukturu orgánů Unie a také jejich pracovní postupy. Poprvé je ve smlouvě řešena otázka opuštění Unie členskou zemí, která v předchozích textech nebyla zmíněna [102].

Díky své povaze a množství změn byla Lisabonská smlouva v některých zemích nejdříve odmítnuta (např. Irsko, Česká republika²⁴). Její ratifikační proces trval dva roky. Česká republika byla poslední zemí, která smlouvu ratifikovala a svůj podpis podmínila tím, že získá výjimku z listiny základních práv EU. Tato výjimka bude zakomponována do přístupové smlouvy Chorvatska [101].

Změny v institucích obsažené v Lisabonské smlouvě

Změny v institucích zajištěné touto smlouvou představují například upravení počtu členů jednotlivých orgánů, ale také zřizuje zcela nové funkce, jakými jsou Předseda Evropské rady a Vysoký představitel pro zahraniční a bezpečnostní politiku.

²³ V obou těchto zemích nebyla Ústavní smlouva schválena v referendech. Ve Francii bylo 54, 7% hlasů proti a v Nizozemí 61,7% hlasů proti.

²⁴ Lisabonská smlouva byla Vládou ČR schválena 4. prosince 2007, ale v dubnu 2008 byl podán k Ústavnímu soudu návrh na její posouzení, jestli její obsah není protiústavní. Tato domněnka se nepotvrdila a smlouva byla v únoru 2009 schválena jak Poslaneckou sněmovnou, tak i Senátem. Proběhlo druhé prověření smlouvy Ústavním soudem a mezitím vystoupil prezident Václav Klaus s podmínkou svého podpisu. Nakonec Prezident Klaus podepsal Lisabonskou smlouvu, neboť získal záruku, že do další smlouvy bude zakotveno potvrzení platnosti Benešových dekretů [121].

a) Evropská Komise

Smlouva určuje, že všechny země budou mít v této instituci své zastoupení. Předseda Komise získal pravomoc odvolat komisaře, který neplnil své povinnosti. Je vytvořena silnější vazba mezi výsledkem voleb do Evropského Parlamentu a výběrem kandidáta na post předsedy Komise [77].

b) Rada Evropské Unie

Největší změna v tomto orgánu se týká hlasování. Pokud není stanoveno ve smlouvách jinak, bude Rada používat hlasování kvalifikovanou většinou, čímž dochází k rozšíření oblastí, kde se toto hlasování bude používat (například oblast kultury a přistěhovalectví)

Od roku 2014 bude zavedeno hlasování tzv. dvojí většinou států. Právní předpisy Unie budou schváleny, pokud získají většinu hlasů členských zemí (alespoň 55% členských zemí) a také většinu hlasů obyvatelstva Unie (alespoň 65% obyvatel). Tento mechanismus má zvýšit transparentnost a účinnost právních předpisů. Ve smlouvě je stanoveno přechodné období (2014 – 2017) během kterého mohou členské země požádat o původní hlasovací mechanismus (vážené hlasování).

Významnou osobností v Radě je Catherine Ashton, která stojí v čele Rady pro zahraniční věci, zastává post předsedkyně Rady pro zahraniční věci a je také místopředsedkyní Evropské komise [105].

c) Evropská rada

Od okamžiku platnosti Lisabonské smlouvy se stává Evropská rada orgánem Unie. Nově je zavedena funkce předsedy této rady. Je volen na funkční období dva a půl roku a během této doby nesmí zastávat jinou funkci. Úkolem předsedy je zajistit kontinuitu jednání Evropské rady a asistovat tak, aby bylo dosaženo konsensu [67].

d) Evropský parlament

Smlouva rozšiřuje oblasti, v nichž parlament spolurozhoduje s Radou. Tento proces spolurozhodování byl Lisabonskou smlouvou přejmenován na tzv. řádný legislativní postup. Větší vliv má také při rozhodování o unijním rozpočtu. Bylo zrušeno dělení výdajů

na povinné a nepovinné. Pro uzavření mezinárodní smlouvy musí dát parlament souhlas, pokud to spadá pod proceduru řádného legislativního postupu. Maximální počet poslanců byl určen na 751. V této sestavě bude Parlament zasedat až od roku 2014 [102].

e) Vysoký představitel unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku a místopředseda Komise

Funkce Vysokého představitele znamená jednu z největších změn v institucionální struktuře. Byla vytvořena proto, aby zajistila lepší pozici Unie při vyjednávání se třetími zeměmi a také mezinárodními organizacemi.

Vysoký představitel zastupuje Unii při jednáních se třetími zeměmi a vyjadřuje postoj Unie v mezinárodních organizacích. V této funkci má oporu v Evropské službě pro vnější činnost, složenou z členů Rady, Komise a diplomatů členských zemí [67].

3. Role Evropské komise

Evropská komise je politicky nezávislá instituce Evropské unie, která hájí a reprezentuje zájmy Unie jako celku. Je nepostradatelnou součástí legislativního procesu, ve kterém zastává roli tvůrce legislativy, jehož návrhy jsou schvalovány dalšími institucemi.

Její dnešní podoba je výsledkem dlouhého vývoje, který byl ovlivněn jak vnějšími impulzy, představovanými změnami v evropské politice, tak i vnitřními pohnutkami, ke kterým můžeme zařadit například rozšiřování integrace na další oblasti [5].

3.1. Vývoj Evropské komise

Na dnešní podobě Komise mají velký podíl představy tvůrců společenství, kteří považovali za důležité vytvořit nadnárodní orgán, obhajující zájmy společenství a nikoliv členských zemí. Jean Monet, jeden z otců myšlenky evropské integrace, vypracoval návrh na instituci, která bude nezávislá a také neodvolatelná členskými zeměmi [1].

Vysoký úřad ESUO

Předchůdce dnešní Komise byl poprvé zabudován do institucionální struktury ESUO²⁵. Vysoký úřad nebo také Vysoký komisariát sídlil v Lucembursku a byl ustaven smlouvou o ESUO. Do tohoto úřadu bylo dosazeno devět komisařů, osm jich bylo jmenováno dohodou členských zemí a devátý byl vybrán osmi již jmenovanými členy. Funkční období trvalo šest let. Prvním předsedou tohoto úřadu byl jmenován Jean Monet. Jeho nástupci jsou zaznamenáni v následující tabulce [79].

Tabulka 3.1: Předsedové Vysokého úřadu ESUO

Doba předsednictví	Předseda	Členská země
8/1952 – 6/1955	Jean Monnet	Francie
6/1955 – 1/1958	René Meyer	Francie
1/1958 - 9/1959	Paul Finet	Francie
9/1959 – 5/1963	Piero Malvestiti	Itálie
6/1963 – 7/1963	Albert Coppé	Belgie
10/1963 – 3/1967	Rinaldo Del Bo	Itálie
3/11967 – 6/1967	Albert Coppe	Belgie

Zdroj: [1], vlastní zpracování

²⁵ Viz. Kapitola 2.2.

Komise EHS

Smlouva zakládající EHS definovala Komisi jako orgán složený z devíti členů, kteří jsou jmenováni na základě svých schopností a jejich nezávislosti na zemích ze kterých pochází. Funkční období trvalo čtyři roky s možností znovuzvolení.

Komisi řídil předseda a dva místopředsedové. Předsednické funkční období trvalo dva roky také s možností opětovné volby. Volba předsedy byla důležitým politickým rozhodnutím, neboť tento člověk ovlivňoval rychlost celého integračního procesu. Prvním a jediným předsedou této Komise byl Walter Hallstein z Německa (1/1958 – 6/1967) [4].

Komise EURATOM

V roce 1958 vešly v platnost Římské smlouvy, které ustavovaly dvě nová společenství a to EHS a EURATOM²⁶. Komise EURATOM se skládala z pěti členů různé státní příslušnosti, jejichž výběr byl prováděn podle jejich způsobilosti. Struktura, vnitřní členění i způsob její volby byl stejný jako u Komise EHS. Přehled předsedů a jejich funkčních období je zapsán v následující tabulce [1].

Tabulka 3.2: Předsedové Komise EURATOM

Doba předsednictví	Předseda	Členská země
1/1958 – 9/1958	Louis Armand	Francie
9/1958 – 1/1959	Enrico Medi	Itálie
2/1959 – 1/1962	Ethiene Hirsch	Francie
1/1962 – 7/1967	Pierre Chatenet	Francie

Zdroj: [1], vlastní zpracování

Komise po Slučovací smlouvě

V 60. letech 20. století došlo v evropských společenstvích ke krizi v institucionální struktuře. Z tohoto důvodu byla přijata Smlouva o zřízení společné Rady a společné Komise Evropských společenství (tzv. Slučovací smlouva), která byla podepsána 8. dubna 1965 a vešla v platnost 1. července 1967. Jak její název říká, došlo ke sloučení komisí z jednotlivých společenství v jednu, čímž se výrazně zjednodušila struktura a rozhodování

²⁶ Viz. Kapitola 2.3.

ve společenstvích. Z následující tabulky je patrné, že na postu předsedy se střídali zástupci všech členských zemí [4].

Tabulka 3.3: Předsedové Evropské komise po Slučovací smlouvě

Období předsednictví	Předseda	Členská země
7/1967 – 7/1970	Jean Rey	Belgie
7/1970 – 3/1972	Franco Maria Malfatti	Itálie
3/1970 – 1/1973	Sicco Mansholt	Nizozemí
1/1973 – 1/1977	Francois – Xavier Ortoli	Francie
1/1977 – 1/1981	Roy Jenkins	Velká Británie
1/1981 – 1/1985	Gaston Thorn	Lucembursko
1/1985 – 1/1995	Jacques Delors	Francie

Zdroj: [1], vlastní zpracování

Komise Evropské unie

Evropská Unie byla ustavena Maastrichtskou smlouvou z roku 1993, která je tvořena třemi pilíři. První pilíř představuje Evropská společenství, druhý je tvořen evropskou zahraniční a bezpečností politikou a poslední vymezuje policejní a soudní spolupráci v trestních věcech. Každá členská země byla zastoupena jedním Komisařem a funkční období se prodloužilo ze čtyř na pět let [69].

Na přelomu 20. a 21. století se aktivity Evropské unie soustředily na přijetí dvanácti nových členů. S novými státy musela Unie vnést do svých institucí pořádek, který zajistí přijetí nových členských zemí. Ve smlouvě z Nice (v platnosti od roku 2003) bylo navrženo zavedení rotačního mechanismu v obsazování Komise, který ale nebyl uskutečněn [76].

Lisabonskou smlouvou, která byla ratifikována v roce 2009, byly posíleny pravomoci předsedy Komise. Ten může například odvolat kteréhokoliv komisaře, pokud neplnil své povinnosti i bez souhlasu ostatních členů Komise. Předsednictví Komise EU je popsáno v Tabulce 3.4 [77].

Tabulka 3.4: Předsedové Evropské komise po roce 1993

Období předsednictví	Předseda	Členská země
1/1995 – 7/1999	Jacques Santer	Lucembursko
7/1999 – 9/1999	Manuel Marín González	Španělsko
9/1999 – 11/2004	Romano Prodi	Itálie
11/2004 - 10/2014	José Manuel Barroso	Portugalsko

Zdroj:[1], vlastní zpracování

3.2. Struktura Evropské komise

Pojem Komise zastřešuje soubor komisařů jmenovaných členskými zeměmi a zastupující zájmy Unie, a také instituci jako celek, složenou z jednotlivých úřadů a administrativy, zajišťující chod celého aparátu.

Nejužším souborem v tomto orgánu jsou komisaři, disponující svým administrativním servisem. Nižší úroveň je tvořena souborem generálních ředitelství, která spravují určitou oblast činnosti Komise. Dále se Komise člení na další ředitelství, sekce a jednotky [1].

3.2.1. Složení Komise

Evropská komise se skládá z dvaceti sedmi zástupců členských zemí. Jmenování probíhá do šesti měsíců od zvolení nového Evropského parlamentu. Funkční období trvá pět let. Při jejím sestavování je nejdříve volen a jmenován její předseda, který si vybírá ostatní členy a následně musí být Evropským parlamentem Komise schválena jako celek [20].

Původně byla Komise a její předchůdci (např. Vysoký úřad ESUO) složena z devíti členů, kteří byli vybráni ze šesti členských zemí (viz. Kapitola 1.2.1). Za předsednictví Jeana Reye (1967 – 1970) se Komise skládala ze 14 členů. Francie, Západní Německo a Itálie byly zastoupeny třemi členy, Belgie a Nizozemí dvěma členy a nejmenší Lucembursko jedním členem. Po dalších rozšířeních se ustálil počet zástupců, tak aby velké země²⁷ byly zastoupeny dvěma zástupci a země malé jedním zástupcem. Tato strategie byla používána až do roku 2004, kdy byl předsedou jmenován José Manuel Barroso, který již sestavil Komisi tvořenou jedním zástupcem z každé země [9].

Pro budoucí období stanovila Lisabonská smlouva zredukování počtu Komisařů na dvě třetiny současného počtu. Tento záměr nakonec uskutečněn nebude, neboť Irsko si jako podmínku

²⁷ Mezi velké země byly řazeny Francie, Německo, Itálie, Velká Británie a Španělsko.

ratifikace Lisabonské smlouvy stanovilo, že i nadále bude Komise složena z jednoho zástupce z každé země [14].

Předseda Evropské Komise

Při sestavování nové Komise je nejdříve volen její předseda. Na základě politické dohody by toto místo mělo být obsazováno střídavě zástupci z velkých a malých zemí. Navržení kandidáti by měli představovat takovou osobnost, která získá všeobecnou podporu a to je při volbě důležitější než velikost země, ze které pochází [66].

Kandidát na předsedu Komise je navržen Evropskou radou, která přihlíží také k výsledkům voleb do Evropského parlamentu, ten jej pak zvolí většinou svých členů a nakonec je jmenován Radou EU [14].

Funkční období trvá pět let a v práci mu mohou pomáhat místopředsedové. Podle článku 217 Smlouvy o ES revidované Smlouvou z Nice předseda rozhoduje o vnitřní organizaci Komise tak, aby byla výkonná, kolegiální a spojitá. Mezi jeho pravomoci patří rozdělování resortů mezi komisaře a může měnit strukturu Komise i v průběhu funkčního období. Komisař má povinnost odstoupit ze svého postu, pokud ho k tomu předseda vyzve [5].

Prvním předsedou Evropské komise se stal v roce 1958 univerzitní profesor a bývalý státní tajemník ministerstva zahraničních věcí Walter Hallstein z Německa. Zastával názor, že důležitým předpokladem pro úspěšnou politickou integraci je zavedení společných ekonomických institucí [59].

Stejně jako předsednictví Waltra Hallsteina tak i Jacquese Delorse je považováno za nejvlivnější. Bývalý francouzský ministr financí Jacques Delors byl jmenován předsedou Komise v roce 1985 a ve své funkci setrval po tři funkční období do roku 1995. Za jeho předsednictví došlo k zavedení Jednotného vnitřního trhu (1993), což je považováno za jeden z největších úspěchů Unie, byla provedena zásadní rozpočtová reforma a také byla podepsána Maastrichtská smlouva, která tvořila základ pro vybudování hospodářské a měnové unie [21].

V roce 2004 byl zvolen a v roce 2009 opět potvrzen v pozici předsedy Komise bývalý portugalský premiér José Manuel Barroso. Za jeho předsednictví byla Komise poprvé složena z jednoho zástupce z každé členské země. Také se musela vypořádat s největším rozšířením

v historii Unie a dnes se například potýká s finančními a dluhovými problémy některých členských zemí [1].

Členové Komise (komisaři)

Pro funkční období 2010 – 2014 zastupuje každou zemi jeden komisař, jak to vymezila Smlouva z Nice. Členské země nominují své kandidáty po dohodě s nastupujícím předsedou Komise. Jakmile jsou nominováni všichni kandidáti, Komise je schvalována Evropským parlamentem, který zkoumá každého kandidáta a může klást požadavky, jejich splněním je Komise přijata. Po Parlamentu se na řadu dostává Rada EU, která ji kvalifikovanou většinou jmenuje do úřadu [20].

Komisaři hájí zájmy Unie a jejich nezávislost je dána smlouvou. Členské země se zavazují, že budou respektovat tuto nezávislost. V článku 213 Smlouvy o ES revidované Smlouvou z Nice je stanoveno, že po dobu vykonávání funkce komisaře nesmí vykonávat žádné jiné placené ale i neplacené povolání [5].

Členové Komise mohou být zvoleni opakovaně. Nejdéle v této instituci působili např. Wilhelm Haferkamp (1967 – 1984), Albert Coppé (1952 – 1972) nebo Sicco Mansholt (1958 – 1973). Z počátku byla Komise tvořena muži, ale tato podoba se během let pomalu měnila a dnes je Barrosův tým tvořen devíti ženami a z toho tři zastávají post místopředsedkyně Komise [1].

Kompetence a resorty jsou komisařům rozdělovány po jmenování Komise jejím předsedou. Ten přiděluje pravomoci s ohledem na potřeby a přání členských zemí. Nejvíce žádané resorty jsou ty, které mají zásadní význam pro fungování Unie jako např. jednotný vnitřní trh nebo energetika. V Tabulce 3.5 nalezneme seznam komisařů a jejich rozdělení do jednotlivých resortů v současném funkčním období [33].

Každý komisař si sestavuje svůj **Kabinet**, který představuje politický a poradní servis komisaře. Jeho členy si komisař vybírá osobně nebo jsou přiděleni ministerstvy. Kabinety se od sebe liší, neboť jsou tvořeny podle zvyklostí dané země [1].

Podle jednacího řádu se členové Komise scházejí pravidelně jednou týdně. Tato zasedání se konají každou středu v Bruselu, kromě týdnů, ve kterých probíhá plenární zasedání Evropského parlamentu. V takovém případě, se zasedání přesouvá do Štrasburku.

Setkání probíhají za zavřenými dveřmi a jsou důvěrná. Po skončení zasedání jsou dohody a zápisy zveřejněny Generálním sekretariátem na oficiálních internetových stránkách. Podle potřeby Komise se mohou svolávat i mimořádná zasedání [42].

Česká republika je v tomto funkčním období reprezentována Štefanem Füle, který byl předsedou J. M. Barrosem vybrán na post komisaře pro rozšíření a politiku sousedství. Před svým jmenováním na post komisaře působil také jako člen Stálé delegace ČR při NATO nebo ministr pro evropské záležitosti ve vládě Jana Fishera [112].

Tabulka 3.5: Členové Evropské komise 2009 – 2014

Jméno	Země původu	Resort
José Manuel Barroso	Portugalsko	Předseda Komise
Catherine Asthon	Velká Británie	Místopředsedkyně, Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a politiku bezpečnosti
Viviane Reding	Lucembursko	Místopředsedkyně, Spravedlnost, základní práva a občanství
Joaquín Almunia	Španělsko	Místopředseda, Hospodářská soutěž
Siim Kallas	Estonsko	Místopředseda, Doprava
Neelie Kroes	Nizozemí	Místopředsedkyně, Digitální agenda
Antonio Tajani	Itálie	Místopředseda, Průmysl a podnikání
Maroš Šefčovič	Slovensko	Místopředseda, Institucionální vztahy a administrativa
Olli Rehn	Finsko	Místopředseda, Hospodářské a měnové záležitosti a euro
Janez Potočnik	Slovinsko	Životní prostředí
Andris Piebalgs	Lotyšsko	Rozvoj
Michael Barnier	Francie	Vnitřní trh a služby
Androulla Vassiliou	Kypr	Vzdělávání, kultura, mnohojazyčnost a mládež
Algirdas Šemeta	Litva	Daně a celní unie, audit a boj proti podvodům
Karel De Gucht	Belgie	Obchod
John Dalli	Malta	Zdraví a spotřebitelská politika
Márie Geoghegan - Quinn	Irsko	Výzkum, inovace a věda
Janusz Lewandowski	Polsko	Finanční plánování a rozpočet
Maria Damanaki	Řecko	Námořní záležitosti a rybolov
Kristalina Georgieva	Bulharsko	Mezinárodní spolupráce, humanitní pomoc a řešení krizí
Günther Oettinger	Německo	Energetika
Johannes Hahn	Rakousko	Regionální politika
Connie Hedegaard	Dánsko	Opatření v oblasti změny klimatu
Štefan Füle	Česká republika	Rozšíření a politika sousedství
László Andor	Maďarsko	Zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění
Cecilia Malmström	Švédsko	Vnitřní věci
Dacian Cioloș	Rumunsko	Zemědělství a rozvoj venkova

Zdroj: [33], vlastní zpracování

3.2.2. Administrativní aparát Evropské komise

Zatím co Kabinety vytváří politickou podporu pro komisaře, Generální ředitelství a Tlumočnický a překladatelský servis zajišťují technické a administrativní zázemí pro práci Komise.

Generální ředitelství (DG)

Struktura DG je rozsáhlá a současná struktura Evropské komise je tvořena 33 DG. Jejich členění se dá přirovnat ke státním úřadům. Uvnitř DG se nachází tři až čtyři ředitelství, které se dále dělí na divize. Velikost a složení DG se různí a průměrně zde pracuje kolem 400 osob. Přehled DG poskytne Tabulce 3.6 a detailnější informace poskytne Příloha č.1 [1].

Tabulka 3.6: Přehled generálních ředitelství

Generální ředitelství	Generální ředitel
Daně a cla	Walter Deffaa
Energie	Philip Lowe
Eurostat	Walter Radermacher
Foreign Policy Instruments Service	
Generální sekretariát	Catherine Day
Hospodářská soutěž	Alexander Italianer
Hospodářské a finanční věci	Marco Buti
Humanitární pomoc	Claus Sorensen
Informační společnost a média	Robert Madelin
Informatika	Francisco García Morán
Komunikace	Gregory Paulger
Lidské zdroje a bezpečnost	Irene Souka
Mobilita a doprava	Matthias Ruete
Námořní záležitosti a rybolov	Lowri Evans
Obchod	Luc Demarty
Oblast klimatu	Jos Delbeke
Podniky a průmysl	Daniel Calleja Crespo
Překlady	Rytis Martikonis
Regionální politika	Dirk Ahner
Rozpočet	Hervé Jouanjean
Rozšíření	Stefano Sannino
Společné výzkumné středisko	Dominique Ristori
Spravedlnost	Francoise Le Bail
Tlumočení	Marco Benedetti
Úřad pro rozvoj a spolupráci EuropeAid	Forion Fotiadis
Vnitřní trh a služby	Johnatan Faull
Vnitřní věci	Stefano Manservigi
Výzkum a inovace	Robert – Jan – Smits
Vzdělávání a kultura	Jan Trzeczyski
Zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění	Koos Richelle
Zdraví a spotřebitelé	Paola Testori Coggi
Zemědělství a rozvoj venkova	José Manuel Silva Rodriguez
Životní prostředí	Karl Falkenberg

Zdroj: [88], vlastní zpracování

Generální sekretariát (SG)

Jedním z příkladů DG je Generální sekretariát, který zajišťuje efektivní fungování Evropské komise a to zajišťováním soudržnosti její práce při vytváření nových politik a při jejich schvalování u ostatních institucí. SG také sleduje, zda jsou dodržovány procedurální postupy a jsou provedeny všechny nezbytné konzultace. V SG pracuje přibližně 600 zaměstnanců a je přímo odpovědný předsedovi Komise J. M. Barrosovi [58].

Úřad pro úřední tisky

Tento úřad se sídlem v Lucemburku je interinstitucionální orgán, který má za úkol vydávat publikace ostatních institucí. Každý den vydává Úřední věstník EU, který je vydáván ve 23 úředních jazycích Unie²⁸. Současným generálním ředitelem je Matrine Reicherts. Úřad také připravuje informace v elektronické podobě, které jsou veřejně přístupné na oficiálních internetových stránkách EU [87].

Pro zajištění přístupu občanů k informacím, týkající se Unie a jejich politik, byl zřízen EU Bookshop, který je přístupný na oficiálních stránkách EU. Na tomto místě si mohou internetoví uživatelé zdarma stáhnout různé publikace nebo mají možnost si je objednat a nechat doručit [86].

3.2.3. Kategorie zaměstnanců administrativního aparátu

Do roku 2004 byli administrativní pracovníci rozděleni do skupin označovaných písmeny A, B, C, D a LA. Do kategorie A byli zařazeni nejkvalifikovanější a služebně nejstarší pracovníci. Kategorii B byli přiřazeni zaměstnanci archivů a sekretariátů. Sekretářky a úředníci náleželi do skupiny C a pomocný personál obstarávající technickou pomoc včetně služeb byl zahrnut do kategorie D. Poslední skupinu LA představovali tlumočníci a překladatelé.

V roce 2004 proběhla reforma tohoto systému a byly vytvořeny pouze dvě kategorie zaměstnanců. První kategorii (AD) tvoří pracovníci v odborných a řídicích pozicích, které jsou určené pro absolventy vysokých škol. Jsou zde zařazeny posty od odborného referenta po generálního ředitele. Druhá kategorie (AST) je tvořena administrativní, specializovanou a pomocnou pracovní silou [1].

3.2.3. Platové podmínky v Komisi

V Komisi je zavedený jednotný platový systém s 16 platovými třídami. Měsíční plat pro nové zaměstnance přijaté na úřednická místa činí 2300 EUR za měsíc. Po čtyřech letech mají vrcholoví úředníci nárok na 16 000 EUR měsíčně. Roční změny platů jsou důsledkem pohybů cenové hladiny a kupní síly v zemích EU. Základní měsíční plat slouží k výpočtu skutečné

²⁸ Úřední jazyky Evropské unie jsou: Angličtina, Bulharština, Čeština, Dánština, Holandština, Estonština, Finština, Francouzština, Irština, Italština, Maďarština, Maltština, Němčina, Litevština, Lotyština, Polština, Portugalština, Rumunština, Řečtina, Slovenština, Slovinština, Španělština a Švédština.

odměny zaměstnance. Tu získáme po odečtení sociálních odvodů a daní a přičtení příspěvků, na které má nárok [46].

Platy komisařů jsou samozřejmě vyšší než platy úředníků. Každý komisař získá základní plat ve výši 19 910 EUR měsíčně a předseda Evropské komise J. M. Barroso si ročně vydělá 304 000 EUR. Tyto částky v sobě nemají započítány příspěvky, na které mají komisaři nárok [116].

Příspěvky a odvody

Každý zaměstnanec Komise, který kvůli své práci opustil svou zemi, získává příspěvek, který může činit až 16% ze základního platu. Dále podle individuálních potřeb má nárok na příspěvek na domácnost, dítě nebo vzdělání.

Většina úředníků odchází do důchodu ve věku 63 let. Existuje zde možnost předčasného odchodu do důchodu nebo naopak možnost pracovat až do 67 let. Za každý odpracovaný rok zaměstnanec má nárok 1,9% starobního důchodu ze základního platu. Maximálně může starobní důchod tvořit 70% základního platu. Zaměstnanec do důchodového systému přispívá 10,25% základního platu.

Pojištění pro případ nemoci

Systém evropského pojištění hradí 80% nákladů na léčbu a ošetření. Pojištění se vztahuje také na nemoci z povolání a pracovní úrazy. Každý úředník přispívá do systému pojištění 2% ze svého základního platu.

Daně

Platy úředníků Evropské komise podléhají unijnímu zdanění, nikoliv vnitrostátnímu. Sazba daně z příjmu je progresivní, činí 8% – 45% ze zdanitelného základu z platu a je odváděna přímo do evropského rozpočtu.

Dovolená a nepřítomnost

Délka řádné dovolené činí 24 dní za rok. Dále je možné získat mimořádné volno například na svatbu nebo pohřeb rodinného příslušníka a každý zaměstnanec má právo požádat o neplacené volno z osobních důvodů [46].

3.2.4. Úřad pro výběr personálu

Tento úřad patří mezi interinstitucionální orgány Unie a jeho úkolem je vybrat pracovníky pro ostatní orgány EU. Svou činnost provozuje od roku 2003 a jeho práce snížila náklady na zajišťování personálu, než když si zaměstnance vybíraly orgány zvlášť [64].

Personál Evropské komise je nejčastěji vybírán na základě konkurzů, které se skládají z písemných testů a ústních pohovorů. Zájemci o zaměstnání musí mít vysokoškolské vzdělání a znát alespoň dva úřední jazyky Unie. Další možností dosazení zaměstnance je metoda tzv. padáku. Touto metodou jsou obvykle dosazovány osoby do funkcí vyšších úředníků. Při navazování pracovních vztahů se v Komisi používá také tzv. efekt ponorky, kdy Komise spolupracuje s osobami vně jejího aparátu na základě kontraktů. Tímto způsobem lze obejít náročné požadavky konkurzu. Úřednický aparát Komise je velice výkonný, a proto platové ohodnocení, daňové a sociální výhody jsou nadstandardní. Každodenní práci Komise vykonává přibližně 24 000 zaměstnanců [5].

3.3. Sídlo Evropské komise

V Bruselu, jednom z hlavních měst Evropské unie, na ulici Rue de la Loi se nachází sídlo Evropské komise. Palác Berlaymont, jak je tato budova nazvána, byla vystavěna v letech 1963 – 1969. Po roce 1991 byla zahájena rekonstrukce budovy, neboť zde byla naměřena vysoká hladina azbestu, uspořádání kanceláří bylo nevyhovující a také už nesplňovala protipožární opatření. Rekonstrukce trvala dvanáct let a Komise se do Berlaymontu vrátila v roce 2004.

Budova Berlaymontu má tvar nepravidelného kříže (nebo písmena X), jehož ramena mají různou délku. Návrh budovy připravil architekt Lucien de Vestel ve spolupráci s Jeanem Gilsonem, Jeanem Polakem a André Polakem. Podlahová plocha činí asi 240 000 m² a budova je tvořena 18 patry, v nichž se nachází kanceláře pro přibližně 3000 úředníků.

V suterénní části jsou umístěny restaurace, zasedací místnost, televizní studio, sklady a parkoviště [115].

3.4. Funkce Evropské komise

Evropská komise je pro fungování celé Evropské unie nepostradatelným článkem. Její aktivity se dotýkají snad každé činnosti, kterou Unie provádí, ať už jde o tvorbu legislativy, rozpočet nebo zahraniční politiku.

Institucionální role Komise

Hlavním úkolem Komise je hájit zájmy Unie vůči zájmům jednotlivých členských zemí. Tímto je dáno, že Komise usiluje o realizování středně až dlouhodobých cílů. Má dominantní postavení při navrhování unijní legislativy a má právo iniciovat sekundární právo, které musí následně být přijato Radou a Evropským parlamentem [1].

Souhrnné funkce Komise

Funkce plněné Komisí, na rozdíl od jiných institucí Unie, jsou vymezeny velmi komplexně. Mezi nejdůležitější úkoly patří zastupování Unie na mezinárodních jednáních. U tohoto úkolu spolupracuje s Evropskou radou, představovanou stálým předsedou a také Vysokým představitelem Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku [107].

Komise také zastává funkci strážkyně práva. V této oblasti je jejím úkolem kontrolovat dodržování unijního práva a plnění povinností, které z něj vyplývají. Pokud zjistí porušení práva ze strany členské země má povinnost iniciovat proces u Evropského soudního dvora. Komise je dále pověřena výkonnými pravomocemi, které ji byly přiděleny na základě smluv nebo rozhodnutím Rady.

Komise „motorem“ Unie

Pojem „motor“ neznamená jen, že Komise je nezastupitelná při předkládání legislativních návrhů, ale že vyjadřuje stabilitu a návaznost integračních cílů. Je to Komise, která by měla za všech podmínek zaujmout nezávislý a komplexní pohled na potřeby Unie [1].

Komise a hospodářská soutěž Unie

V oblasti ochrany hospodářské soutěže spolupracuje Evropská komise s antimonopolními úřady a vymáhá dodržování právních předpisů Unie. Svou činností v této oblasti posiluje lepší fungování evropských trhů. V rámci Komise odpovídá za tuto oblast především generální ředitelství pro hospodářskou soutěž [45].

a) Zneužívání dominantního postavení a kartely

Dominantní postavení podniku na trhu znamená, že tento podnik se na trhu podílí více jak 40%. V Evropské Unii není dominantní postavení zakázáno, ale Článek 102 SFEU zakazuje jeho zneužití. Zneužitím se například chápe uzavírání dohod méně výhodných pro obchodního partnera dominantní firmy [26].

Kartelové dohody mohou být například dohody o cenách a podle Článku 101 SFEU je jejich uzavírání mezi podniky zakázané. Jejich odhalení je často výsledkem tzv. **žádosti o shovívavost**, o kterou požádá některý účastník této dohody. Odměnou za spolupráci s antimonopolním úřadem anebo příslušným DG je podniku prominutí pokuty v celé nebo částečné výši. Promíjení pokud bylo zavedeno v rámci **Leniency programu** EU, který zavedly i antimonopolní úřady členských zemí [120].

b) Kontrola fúzí

Evropská komise kontroluje spojení podniků, které by mohlo ohrozit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu. Tyto spojení musí podniky dopředu ohlásit, a pokud Komise uzná danou fúzi jako omezující hospodářskou soutěž, firmy mají možnost nalezení řešení a pokud jej nenaleznou, bude jejich sloučení zakázáno.

c) Kontrola státní podpory

Pro zajištění stejných podmínek hospodářské soutěže pro všechny účastníky jsou zakázány veškeré zásahy státu narušující hospodářskou soutěž. Podpora států může být prospěšná, ale i škodlivá. Mezi nejškodlivější pomoc patří tzv. **provozní podpora**, kdy stát financuje podniku jeho běžný provoz. Naopak **podpora na záchranu** je forma podpory provozní, ale po dobu šesti měsíců je přípustná [11].

Podpora malého rozsahu neboli **podpora de minimis** je povolena za splnění podmínky, že nepřesáhne během tří let 200 000 EUR u jednoho subjektu. Není možné ji využívat zároveň s jinou veřejnou podporou na stejné výdaje [24].

d) Pokuty udělované Evropskou komisí

Firmy, které provozují svou činnost na trzích členských zemí Unie, se musí řídit stanovenými předpisy. Pokud dojde k jejich porušení Evropská komise má pravomoc na požadování nápravy ze strany firem a pokud k žádné nedojde, udělí těmto firmám pokutu.

V roce 2010 udělila pokutu 17 ocelářským firmám ve výši 518 milionů EUR za kartelovou dohodu, v níž se dohodli na fixaci cen a předávání informací ve všech zemích EU. Nejvyšší pokutu musí zaplatit firma AcelorMittal a to ve výši 276 milionů EUR [108].

Zatím nejvyšší pokutu Evropské komise obdržela firma Microsoft v roce 2008 ve výši 899 milionů EUR. Microsoft byl pokutován za neuposlechnutí antimonopolních předpisů. Tato pokuta není jediná, kterou tato společnost od Komise dostala. V roce 2004 jí byla uložena pokuta ve výši 497 milionu EUR za nedodržování hospodářské soutěže a v roce 2006 další pokuta 280,5 milionů EUR za chybějící dokumentaci k produktům Windows. Celkem tedy společnost Microsoft musí zaplatit Komisi 1,7 mld. EUR [25].

3.5. Pravomoci a úkoly Evropské komise

Evropská komise je nezastupitelná při vykonávání svých úkolů. Její práce je základním kamenem pro práci ostatních institucí a její dohled zajišťuje, aby občané Unie získali to, co jim evropské právo deklaruje.

3.5.1. Legislativní úloha Komise

Vytváření legislativy je považováno za nejvýznamnější pravomoc Komise. Návrhy legislativy Evropské unie jsou připravovány resorty jednotlivých komisařů, kteří odpovídají za jejich přípravu v okruhu své působnosti [5].

Do legislativní úlohy Komise zasáhla Lisabonská smlouva, která umožňuje podávat legislativní návrhy členským zemím (např. v oblasti policejní a justiční spolupráce), Evropské

centrální banky, Evropské investiční banky a Soudního dvora, čímž Komise ztratila své výsadní postavení v této oblasti [14].

Příprava návrhu

V příslušném Generálním ředitelství je vypracován návrh tzv. zpravodajů, kteří jsou kontaktními osobami Komise se zájmovými skupinami. Funkci zpravodajů obvykle plní dva úředníci. První, služebně starší je odpovědný za politické aspekty a druhý pak za technickou stránku návrhu. Jejich úkolem je také vypracování dokumentu, které vyjasňuje kompetence a procedury spojené s tímto návrhem. Pokud je návrh tvořen více DG je jmenován koordinátor, který odpovídá za jejich vzájemnou spolupráci.

Návrh je předán Kabinetu, jakmile je potvrzen daným DG. V Kabinetech dochází k předjednání, které předchází jednání kolegia komisařů²⁹. Změny návrhů na této úrovni jsou nejčastěji politické a jsou prováděny tak dlouho, dokud nedojde ke schválení předlohy Radou a Parlamentem. Vedoucí Kabinetů na pravidelných schůzkách projednávají texty, zohledňují hledisko nejen Unie ale také členské země. Konsolidovaný text nakonec projde jazykovou a právní úpravou a pak postoupí do poslední fáze, v níž je schválen kolegiem komisařů [1].

Hlasování komisařů

Při hlasování disponuje každý komisař jedním hlasem. Stejně postavení při hlasování zaujímá předseda Komise. Jakmile je předloha schválena většinou komisařů, je její obsah obhajován celou Komisí. Není podstatný postoj jednotlivých komisařů při hlasování, ačkoliv se snaží o dosažení konsensuálního postoje [42].

Procedury schvalování

Schvalování legislativy je zdlouhavé a někdy může komisaře zaměstnat i na několik měsíců. Proto kolegium komisařů vyvinulo mechanismy rozhodování, které používají v závislosti

²⁹ Název kolegium komisařů se používá jako pojmenování všech členů Evropské komise, aby se odlišovalo od názvu celé instituce.

na závažnosti projednávaného návrhu. Pokud se jedná o politicky významné záležitosti, je návrh projednán na plénu³⁰.

Procedura používaná při řešení otázek administrativních nebo takových, u kterých se nevyžaduje diskuze, je známa jako **tzv. oběhová (písemná) procedura**. Generální sekretariát předá tento návrh v písemné formě všem kabinetům a službám. Pokud se ve vymezeném čase vznesena námitka je návrh přijat.

Hlasování je organizováno pověřencem generálního sekretariátu s využitím Kabinetů. Komisi je pak předložen prakticky odsouhlasený návrh a tím se jednání značně urychlí.

Druhá procedura schvalování se nazývá **zmocňovací procedura**. Při této proceduře je jeden komisař zmocněn samostatně rozhodnout o otázce, týkající se konkrétní technické věci, avšak tímto postupem není zrušena společná odpovědnost celé Komise [98].

Komise a zájmové skupiny

Dostatek informací je základním předpokladem pro vytváření legislativních návrhů. Komise si vytvořila své informační a poradní orgány, které zajišťují její neustálou informovanost. Kontakt se zájmovými skupinami, jinak zvanými lobby skupiny, je důležitý pro správné fungování úřednického aparátu Evropské Unie. Podle smluv Komise navazuje kontakty s poradními orgány až ve chvíli, kdy je legislativní návrh hotový. Ačkoliv může jednat s poradními orgány kdykoliv, jejich vztah je docela nepružný [1].

V současné době v Evropské unii působí přibližně 15 000 lobbistů, jejichž snahou je získat vliv v rozhodovacím procesu. Komise spustila v roce 2008 dobrovolný registr, do kterého se mohou přihlásit zájmové skupiny, které chtějí mít vliv na dění v Unii. Do registru je možné nahlížet a zjišťovat do kterých oblastí firmy a organizace soustřeďují svůj vliv [29].

Příkladem české firmy v registru je ČD Cargo, firma poskytující nákladní dopravní služby na území České republiky ale i celé Evropy. Patří do skupiny pěti největších dopravních firem v Evropě. Svůj zájem soustředí na všechny akce spojené s nákladní a kombinovanou železniční dopravou. Mezi další účastníky registru patří Letiště Praha a.s., Microsoft Corporation, The Coca Cola Company, Siemens AG a mnoho dalších [71].

³⁰ Plénum se používá jako další výraz, kterým se dá pojmenovat zasedání Evropského parlamentu.

Legislativa připravovaná Komisí

Většina legislativy Evropské unie je připravována Komisí a následně schvalována Radou a Evropským parlamentem. Předpisy připravované Komisí se dělí do tří základních skupin na závazné (nařízení, směrnice a rozhodnutí), nezávazné (doporučení a stanoviska) a speciální (Zelené a Bílé knihy) [92].

Samostatně může Komise vydávat legislativu v oblastech jako je rozpočet EU, Strukturální fondy, daňové diskriminace nebo poskytování finančních prostředků a ochranných doložek [27].

Vydávání Zelených a Bílých knih je výsadním právem Evropské komise. **Zelené knihy** jsou diskusním dokumentem k určitému tématu a Komise očekává reakce subjektů, jimž jsou tyto dokumenty určeny. Proces nastartovaný vydáním Zelené knihy může vyústit do sepsání **Bílé knihy**, které již obsahují návrhy činností Unie v dané oblasti. Bílé knihy mohou být předzvěstí nové legislativy [99].

3.5.2. Komise jako strážkyně evropského práva

Pravomoci Komise jako strážkyně práva jsou uplatňovány v případě, že některý členský stát, nebo subjekt nacházející se v tomto státě, poruší primární nebo sekundární právo Unie. Pokud k takovému porušení dojde, Komise může daný subjekt žalovat u Soudního dvora EU [1].

Vedení sporu u Evropského soudního dvora poškozuje obraz celé Unie, a proto Evropská Komise nepřistupuje k podání žaloby často. Spor se snaží vyřešit cestou dohody a pochybení státu vysvětlit jako chybu vzniklou při překladu nebo náhodným opomenutím.

Pokud Komise zjistí nesoulad mezi evropským právem a jeho realizací, upozorní daný subjekt formálním dopisem. Pokud nedojde k nápravě, která by Komisi uspokojila, postoupí záležitost Soudnímu dvoru EU, který podle svého rozhodnutí může danému subjektu udělit finanční trest [98].

3.5.3. Výkonné pravomoci Komise

Ačkoliv je Evropská komise prezentována, jako výkonný orgán její pravomoci v této oblasti jsou dosti omezené. Podle smluv je zmocněna provádět politiku volné soutěže, spravovat

oblast technologií a její pravomoci se dotýkají také kartelových dohod a realizace případných sankcí [1].

K práci Komise neodmyslitelně patří příprava návrhu rozpočtu celé Unie a následně odpovídá za hospodaření s rozpočtovými prostředky. Díky svému podílu na společném rozpočtu je schopna ovlivnit chod Unie v určitých oblastech jako jsou například strukturální fondy. Povinností Komise je také předkládat výroční zprávu Evropskému parlamentu [72].

4. Podíl Evropské komise na rozpočtu Evropské unie

Evropská unie hospodaří s rozpočtem, který je určen na financování unijních politik a zajištění chodu Unie jako celku. S rozšiřujícími se oblastmi působnosti tří původních společenství a následně i Unie se zvyšovaly nároky na rozpočet, který musel být transformován do podoby, která nejlépe vyhovovala nastalé situaci. Nejviditelnější změny byly zaznamenány ve struktuře příjmů a výdajů rozpočtu [2].

4.1. Charakteristika evropského rozpočtu

Rozpočet Evropské unie se vyznačuje určitými specifiky, která jej odlišují od rozpočtů států a mezinárodních organizací. Rozpočty mezinárodních organizací slouží hlavně k pokrytí administrativních nákladů a správci rozpočtu nevyvíjí snahu o získání vlastních prostředků, protože jsou plněny členskými příspěvky.

Na rozdíl od státních rozpočtů není unijní rozpočet tvořen standardními kategoriemi, jako například zdravotnictví nebo školství. Unijní rozpočet je sestavován jako vyrovnaný, což znemožňuje regulaci ekonomiky. Objem prostředků je mnohem menší než u státních rozpočtů. Roční strop je stanoven na 1,24% HND EU v položkách na platby, který nesmí být překročen položkami na platby [1].

4.1.1. Příjmy a výdaje unijního rozpočtu

Rozpočtová podoba se neustále mění. Její současnou formu přiblíží další text této práce. Tato kapitola bude zaměřena na strukturu finančního rámce, který byl sestaven na období 2007 - 2013 a je představován pěti kategoriemi příjmů a šesti oblastmi výdajů jak je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 4.1: Položky příjmů a výdajů unijního rozpočtu v období 2007 - 2013

Příjmy	Výdaje
Zemědělské dávky a daň z cukru a izoglukózy	Udržitelný růst
Cla	Ochrana a správné hospodaření s přírodními zdroji
DPH	Občanství, svoboda, bezpečnost a právo
Podíl z HND členských zemí	EU jako globální partner
Ostatní • Daň z příjmu administrativních pracovníků • Příspěvky od nečlenských zemí • Pokuty vybrané od společností, které porušily pravidla hospodářské soutěže na vnitřním trhu	Administrativa
	Kompenzace

Zdroj: [2], vlastní zpracování

a) Příjmy rozpočtu

Příjmy unijního rozpočtu jsou děleny na vlastní zdroje a ostatní příjmy. Podle článku 269 Smlouvy o založení Evropského společenství, jehož platnost potvrzuje i Lisabonská smlouva uvádí, že rozpočet musí být plně financován z vlastních zdrojů. Rozhodnutím Rady 70/243 ESUO, EHS, EURATOM z roku 1970 byl zaveden systém hrazení hlavních výdajů z vlastních zdrojů [10].

Vlastní zdroje Unie jsou schvalovány Radou jednomyslně. Rozhodnutí Rady předchází konzultace s Evropským parlamentem. Platnosti nabude rozhodnutí až po úspěšné ratifikaci ve všech členských zemích. Lisabonskou smlouvou je nově umožněno vytvořit nové kategorie příjmů nebo naopak zrušit ty stávající [14].

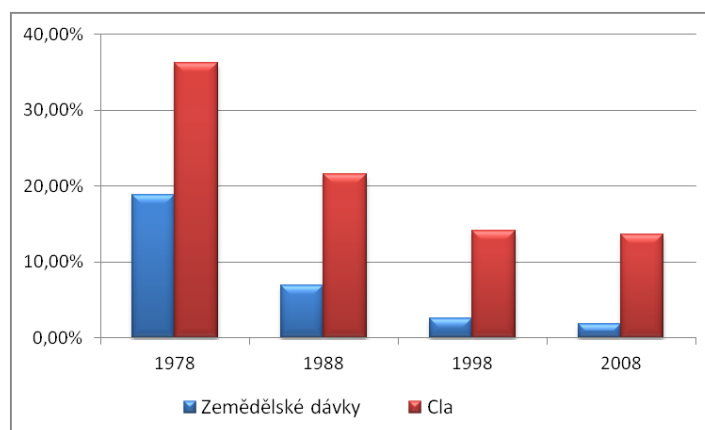
Tradiční vlastní zdroje

Do této kategorie příjmů jsou zařazeny cla a zemědělské dávky. Jsou vybírány od ekonomických subjektů členskými zeměmi, které tak jednají jménem Evropské unie. Členské země mají právo ponechat si 25% z vybrané částky na pokrytí nákladů spojených s jejím výběrem [10].

Vybraná cla pocházejí z průmyslového zboží, které bylo do zemí EU dovezeno z nečlenských zemí, zemědělských dávek a prostředků získaných z výroby, skladování a dopravy cukru a izoglukózy, které jsou šířeny na vnitřním trhu. Podíl těchto zdrojů v rozpočtu Unie

se neustále zmenšuje, jak je možné vidět i v následujícím grafu znázorňujícím vývoj podílů zemědělských příjmů a cel [1].

Graf 4.1: Vývoj příjmů ze zemědělských dávek a cel v letech 1978 - 2008

Zdroj: [2], vlastní zpracování

Daň z přidané hodnoty

Příjem z podílu DPH vybrané v členských zemích je často kritizován pro svou neprůhlednost a nerovnoměrný podíl, který odvádí členské země. Více prostředků do unijního rozpočtu odvádí země, které mají vyšší spotřebu a malé úspory [1].

Legislativa EU stanovuje dvě hlavní sazby DPH – standardní a sníženou. Podle směrnice z roku 2006 je minimální výše **standardní sazby** daně stanovena na 15% a horní hranice je určena jen dohodou členských zemí, že nepřekročí 25%. V členských zemích se většinou uplatňuje jedna nebo dvě **sazby snížené**, jejíž minimální výše je 5%. Tato sazba může být stanovena pro potraviny, rozvod vody, lékařské vybavení, přeprava osob a další [2].

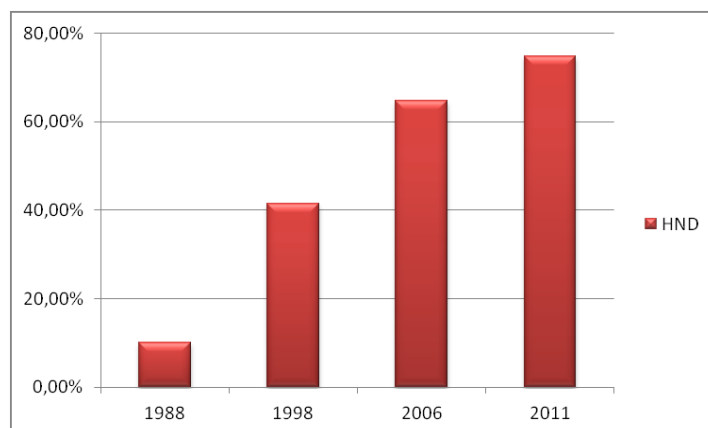
V období 2007 – 2013 byla stanovena výše podílu, který se Unii odvádí na 0,3% z vybraného základu. Byly uděleny výjimky pro Rakousko (0,225%), Německo (0,15%), Nizozemí a Švédsko (0,1%) [10].

Hrubý národní důchod členských zemí

Příjem rozpočtu tvořený z HND členských zemí je označován jako dodatkový. O jeho zřízení bylo rozhodnuto v roce 1988 a byl považován za řešení krizové situace, kdy Společenství nemělo dostatek zdrojů pro realizování svých politik. Vlády členských zemí se souhlasem

národního parlamentu dávají Unii k dispozici prostředky, o které si požádá. Podíl tohoto zdroje na celkových příjmech se neustále zvyšoval a dnes představuje zdroj dominantní. Vývoj podílu HND ve zdrojích Unie (resp. Společenství) je zaznamenán v Grafu 4.2 [1].

Graf 4.2: Vývoj podílu HND na příjmech rozpočtu EU v letech 1988 - 2011

Zdroj: [2], vlastní zpracování

HND zaručuje stabilitu příjmů ve střednědobém horizontu v rámci ročního stropu, který je stanoven na 1,24% HND EU v položkách na platby. Tyto příspěvky lépe vyjadřují platební schopnost členské země a jsou placeny měsíčně z prostředků, které jsou v rozpočtu v daném okamžiku k dispozici. Každá země má stanovený procentní podíl, ze kterého je tento příspěvek placen. Pro období 2007 – 2013 byly stanoveny výjimky při placení toho příspěvku. Výjimky činí paušálně stanovené příspěvky Nizozemí – 605 mil. EUR a Švédska – 150 mil. EUR (ve stálých cenách roku 2004) [10].

Ostatní příjmy

Do této kategorie jsou zařazeny finanční prostředky pocházející z daní vybraných od zaměstnanců³¹, vybraných pokut³², poplatků vybíraných institucemi nebo z přebytku rozpočtu z minulých let [104].

³¹ Sazba daně z příjmů zaměstnanců EU činí 8 – 45% ze zdanitelné částky a má progresivní charakter.

³² Pokuty jsou nejčastěji udělovány subjektům na trhu za porušení podmínek hospodářské soutěže.

Britský rabat

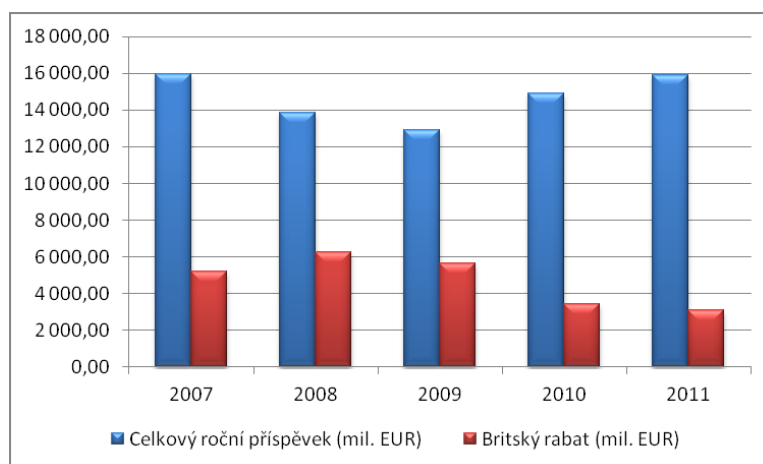
Britský rabat je označení opravného mechanismu, který má přispívat k větší vyváženosti rozpočtu Unie ve prospěch Velké Británie. Byl představen na zasedání Rady v červnu 1984 ve Fontainebleau. Jeho účelem bylo snížit nerovnováhu plateb Velké Británie do unijního rozpočtu vrácením části příspěvku.

Vzhledem k tomu, že Velká Británie disponuje relativně malým zemědělským sektorem, její příjmy ze Společenství byly v porovnání s vkladem velmi nízké, neboť většina prostředků byla ve Společenství vrácena členským zemím v podobě zemědělských dávek. Díky rabatu jsou Velké Británii navraceny dvě třetiny příspěvku do rozpočtu [97].

Financování rabatu je rozděleno mezi členské země Unie podle jejich podílu na HND EU. Z tohoto podílnictví je Británie jako příjemce vyloučena. V roce 1985 byl snížen příspěvek Německa na dvě třetiny jeho původní výše a od roku 2002 omezen na jednu čtvrtinu a rozšířil se i na Nizozemí, Rakousko a Švédsko. Tyto země zastávaly názor, že jejich platby do rozpočtu jsou nepřiměřeně vysoké [10].

Stále častěji se ozývají názory na zrušení rabatu, neboť se Velká Británie stala jednou z nejbohatších zemí v Unii. Zástupci britské vlády tento názor nesdílí, protože by tak byly omezeny příspěvky do zemědělství nebo na regionální politiku. Výše britských příspěvků do společného rozpočtu a rabatu v minulých letech znázorňuje Graf 4.3 [16].

Graf 4.3: Příspěvek Velké Británie do společného rozpočtu a Britský rabat v letech 2007 - 2011

Zdroj: [53], vlastní zpracování

b) Výdaje rozpočtu

Výdaje unijního rozpočtu jsou soustředěny do několika oblastí unijních politik a priorit, kterých má být dosaženo pomocí jeho příspěvků. Od počátku evropské integrace bylo nejvíce prostředků směřováno do zemědělské politiky, jejíž domácí zdroje byly pro její fungování nedostačující. Druhou nejvýznamnější oblastí výdajů byly strukturální fondy. Po vstupu Velké Británie do Společenství v 1973, došlo k nárůstu výdajů v této oblasti, neboť Británie bojovala s disparitami mezi svými regiony. K posílení významu těchto výdajů došlo po jižním a východním rozšíření a dnes tvoří tyto výdaje až 45% unijního rozpočtu a svou výší překonaly výdaje na zemědělství.

Víceletý finanční rámec

Finanční perspektiva neboli víceletý finanční rámec stanovuje jednotlivým kategoriím výdajů roční maximální částky – tzv. **stropy**, které mají zajistit správný vývoj výdajů Unie, tak aby byly plně pokryty zdroji rozpočtu. Lisabonskou smlouvou je problematika finančního rámce přesunuta do primárního práva. Bude přijímán minimálně na pětileté období v podobě nařízení a tím bude následně zařazen do sekundárního práva³³ [51].

Víceletý finanční rámec pro období 2007 – 2013 byl přijat dne 17. května 2006 podepsáním interinstitucionální dohody o rozpočtové kázi a řádném finančním řízení Evropským parlamentem, Radou a Komisí a stanovuje tři priority pro období 2007 – 2013 [10].

Evropská unie ve stanoveném období (2007 – 2013) hospodaří se schváleným rozpočtem ve výši **864 316 mil. EUR** (1,048% HND EU) v závazcích a **820 780 mil. EUR** (1,00% HND EU) v platbách. Jednotlivé výdajové oblasti mají stanoveny roční přiděly finančních prostředků. Následující tabulka obsahuje rozdělení příjmů do jednotlivých výdajových oblastí [100].

³³ Před Lisabonskou smlouvou nabýval finanční rámec podoby meziinstitucionální dohody mezi Radou, Evropským parlamentem a Komisí [14].

Tabulka 4.2: Víceletý finanční rámec 2007 - 2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007 - 13
Udržitelný růst	51 267	52 415	53 616	54 294	55 368	56 876	58 303	382 139
Ochrana přírodních zdrojů hospodaření s nimi	54 985	54 322	53 666	53 035	52 400	51 775	51 161	371 344
Občanství, svoboda, bezpečí a právo	1 199	1 258	1 380	1 503	1 645	1 797	1 988	10 770
EU jako globální hráč	6 199	6 469	6 739	7 009	7 339	7 679	8 029	49 463
Správní náklady	6 633	6 818	6 973	7 111	7 255	7 400	7 610	49 800
Kompensace	419	191	190	0	0	0	0	800
Položky na platby celkem	116 650	119 620	111 990	118 280	115 860	119 410	118 970	820 780
Položky na závazky celkem	120 702	121 473	122 564	122 952	124 007	125 527	127 091	864 316

Zdroj: [2], vlastní zpracování

Struktura a obsah výdajů v letech 2007 – 2013

Finanční perspektiva pro období 2007 – 2013 je ovlivněna dokumentem Agenda 2000³⁴ a je složena pouze ze šesti okruhů výdajů, což je o dva méně, než tomu bylo v předcházejícím období (2000 – 2006)³⁵. Snížení počtu těchto okruhů vede ke zjednodušení unijního financování. V následujícím textu jsou popsány jednotlivé výdajové okruhy [10].

Udržitelný růst

Tento okruh je složen ze dvou samostatných částí. První část se nazývá **Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost** a zde jsou finanční prostředky investovány do výzkumu, vzdělání, dopravních a energetických sítí a na podporu přijatelnějších pracovních podmínek. Druhá část je nazvaná **Soudržnost pro růst a zaměstnanost** a jejím cílem je sblížit nejméně vyspělé regiony s vyspělejšími a tím podpořit jejich spolupráci, která povede k jejich rozvoji. K dosažení tohoto cíle byly založeny strukturální fondy a Fond soudržnosti. Strukturální fondy slouží k financování podpory rozvoje regionů v ekonomické a sociální oblasti a v současném období (2007 – 2013) jsou dva – Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. Fond soudržnosti se využívá pro financování infrastrukturálních projektů v dopravě a oblasti ochrany životního prostředí. Pro zajištění těchto cílů se počítá s prostředky ve výši až 45% z celkového unijního rozpočtu [3].

³⁴ Agenda 2000 je akční program, který byl přijat Evropskou komisí v roce 1997. Tento dokument popisuje rozšíření, reformy společných politik a také zprávu o příští finanční perspektivě [90].

³⁵ Ve finančním rámci 2000 – 2006 bylo zahrnuto 8 výdajových oblastí.

Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi

V této oblasti jsou prostředky poskytovány na společnou zemědělskou a rybářskou politiku, rozvoj venkova, veterinární opatření a oblast ochrany životního prostředí. V oblasti zemědělské politiky jsou prioritami poskytovat občanům bezpečné a kvalitní potraviny rostlinného původu a dodržování předpisů při chovu dobytka (např. dobré životní podmínky dobytka). Podíl finančních prostředků vymezených na tuto oblast činí 42,5% evropského rozpočtu.

Občanství, svoboda, bezpečí a spravedlnost

Zde se projevuje rostoucí význam dvou nových dimenzí života v Unii. První se nazývá **Svoboda, bezpečnost a spravedlnost**, kam jsou zařazeny vnitřní záležitosti, ochrana hranic, azylová a migrační politika. V části **Občanství** je kladen důraz na ochranu spotřebitele a veřejné zdraví, kulturu a informace. Pro zajištění těchto politik je určeno 1,3% unijních prostředků [10].

Evropská unie jako globální hráč

Tato oblast se zabývá akcemi za hranicemi Unie a zahrnuje také předvstupní nástroje. Unijní prostředky jsou poskytovány téměř po celém světě. Představují dlouhodobou rozvojovou pomoc nebo pomoc při odklizení následků způsobených přírodními živly.

Mezi finanční nástroje, které Unie v této oblasti využívá například **Nástroj předvstupní pomoci (IPA)**, který slouží k poskytování finančních prostředků kandidátským a potenciálním kandidátským zemím. Soustřeďuje se na podporu malého a středního podnikání nebo budování a rozvoj institucí podporující demokracii. Dalším nástrojem je **Nástroj pro evropské sousedství a partnerství (ENPI)** podporující demokracii v zemích, které jsou sousedy Evropské unie, jako jsou například Bělorusko, Ukrajina nebo Moldávie. Zdroje vyčleněné na politiky v této oblasti představují 5,7% celkových unijních zdrojů [3].

Správní náklady

Prostředky v této kategorii slouží k úhradě nákladů na platy unijních zaměstnanců, sídel všech institucí a ostatní výdaje administrativního charakteru. Největší administrativní náklady

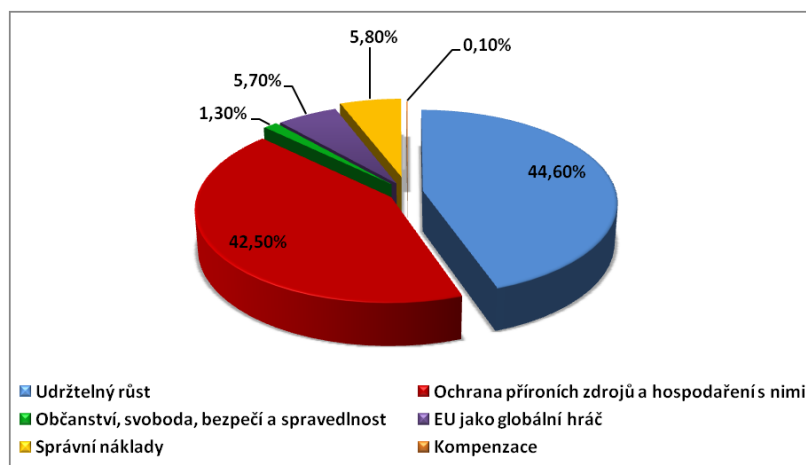
jsou tvořeny u Komise, neboť má největší úřednický aparát ze všech unijních institucí. Náklady na zajištění správní činnosti Unie zaujímají 6,8% v současném finančním rámci [12].

Kompenzace

Poslední okruhem výdajů jsou kompenzace, které byly vypláceny Bulharsku a Rumunsku po přistoupení do Unie. Tyto výdaje byly zavedeny dočasně a byly poskytnuty v prvních třech letech současného finančního rámce. Kompenzace určené pro tyto dvě země tvoří 0,1% podíl ze současné finanční perspektivy [2].

V následujícím grafu je znázorněno podílové rozdělení finančních prostředků Evropské unie podle jednotlivých výdajových oblastí.

Graf 4.4: Podíl výdajových oblastí ve finanční perspektivě 2007 - 2013

Zdroj: [51], vlastní zpracování

4.1.2. Struktura společného rozpočtu

V kapitole 4.1.1 byl rozpočet rozdělen do pěti příjmových oblastí a šesti výdajových okruhů. Vnitřní struktura unijního rozpočtu je však složitější a dělí se jak vertikálně tak horizontálně. Z horizontálního pohledu je rozpočet tvořen dvěma částmi – souhrnnou bilancí příjmů a institucionálními oddíly. Tyto části se následně vertikálně dělí na hlavy, kapitoly, články a body.

Podle vertikálního dělení se souhrnná bilance příjmu dělí do osmi hlav, které jsou znázorněny v následující tabulce, ze které vyplývá, že veškeré vlastní příjmy Unie (DPH, VAT,

zemědělské dávky, cla) jsou zahrnuty v Hlavě 1. Ostatní zdroje jsou roztrženy a podrobně popsány v Hlavách ostatních [2].

Tabulka 4.3: Vertikální dělení souhrnné bilance příjmů

Hlava 1	Vlastní zdroje
Hlava 3	Přebytky, salda a opravy
Hlava 4	Příjmy od osob pracujících v orgánech a jiných institucích Unie
Hlava 5	Příjmy ze správní činnosti orgánů
Hlava 6	Příspěvky a zpětné úhrady v rámci dohod a programů Unie
Hlava 7	Úroky z prodlení a pokuty
Hlava 8	Výpůjční a úvěrové operace
Hlava 9	Různé příjmy

Zdroj: [2], vlastní zpracování

Druhá horizontální část rozpočtu je představována deseti institucionálními oddíly, které jsou uvedeny v Tabulce 4.4. V jednotlivých oddílech se nacházejí příjmy i výdaje příslušné instituce. Příjmy jsou členěny do stejných hlav vertikálního členění jako u souhrnné bilance příjmů až na jednu výjimku – nejsou zde zařazeny vlastní příjmy, ale jen příjmy spadající do kategorie Ostatní příjmy v rozpočtu.

Tyto oddíly se vertikálně dělí na hlavy, kapitoly, oddíly a články. V Tabulce 4.5 je popsáno rozdělení do pěti hlav, které platí pro všechny instituce a orgány vypsane výše kromě Komise, jejíž členění je rozdílné a bude popsáno v dalším textu [2].

Tabulka 4.4: Institucionální oddíly horizontálního členění

Oddíl 1	Evropská parlament
Oddíl 2	Rada EU
Oddíl 3	Evropská komise
Oddíl 4	Soudní dvůr Evropské Unie
Oddíl 5	Účetní dvůr evropské Unie
Oddíl 6	Evropská hospodářský a sociální výbor
Oddíl 7	Výbor regionů
Oddíl 8	Evropský veřejný ochránce práv
Oddíl 9	Evropský inspektor veřejných údajů
Oddíl 10	Evropská služba pro vnější činnost

Zdroj: [48], vlastní zpracování

Tabulka 4.5: Vertikální dělení institucionálních oddílů

Hlava 1	Výdaje určené zaměstnancům orgánu EU
Hlava 2	Budovy, nábytek, zařízení a různé provozní výdaje
Hlava 3	Výdaje související s obecnými činnostmi orgánu
Hlava 4	Výdaje související se zvláštními činnostmi orgánu
Hlava 5	Ostatní výdaje

Zdroj: [2], vlastní zpracování

Výdaje Evropské komise jsou rozděleny do 33 hlav a jedné, která shrnuje administrativní výdaje jednotlivých politik (Hlava XX), které odpovídají oblastem politik Unie. Poslední hlavu tvoří rezervy, které se vztahují na správní výdaje a intervence. Každá hlava je dále členěna na kapitoly, články a body. Kapitoly obsahují operativní výdaje, které jsou nezbytné pro realizaci dané činnosti. Kategorie výdajů Evropské komise jsou popsány v následující tabulce [50].

Tabulka 4.6: Kategorie výdajů Komise rozdělené do hlav v roce 2011

Hlava XX	Administrativní výdaje rozdělené podle jednotlivých politik	Hlava 17	Zdraví a ochrana spotřebitele
Hlava 1	Hospodářské a finanční věci	Hlava 18	Prostor svobody, bezpečnosti a práva
Hlava 2	Podniky	Hlava 19	Vnější vztahy
Hlava 3	Konkurence	Hlava 20	Obchod
Hlava 4	Zaměstnanost a sociální věci	Hlava 21	Rozvoj států Afriky, Karibiku a Tichomoří a vztahy s nimi
Hlava 5	Zemědělství a rozvoj venkova	Hlava 22	Rozšíření
Hlava 6	Mobilita a doprava	Hlava 23	Humanitární pomoc
Hlava 7	Životní prostředí a klimatické akce	Hlava 24	Boj proti podvodům
Hlava 8	Výzkum	Hlava 25	Koordinace politiky Komise a právní poradenství
Hlava 9	Informační společnost a média	Hlava 26	Administrativa Komise
Hlava 10	Přímý výzkum	Hlava 27	Rozpočet
Hlava 11	Námořní záležitosti a rybolov	Hlava 28	Audit
Hlava 12	Vnitřní trh	Hlava 29	Statistiky
Hlava 13	Regionální politika	Hlava 30	Důchody a související výdaje
Hlava 14	Daně a celní unie	Hlava 31	Jazykové služby
Hlava 15	Vzdělání a kultura	Hlava 32	Energie
Hlava 16	Komunikace	Hlava 40	Rezervy

Zdroj: [8], vlastní zpracování

4.1.3. Rozpočtové zásady

Rozpočet Evropské unie je sestavován podle zásad vymezených v **Nařízení Rady č. 1605/2002**, kterým se stanovuje finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Unie. Toto nařízení upravuje pravidla jeho tvorby a provádění [91].

Zásada jednotnosti a správnosti rozpočtu

Tato zásada určuje pravidlo, že všechny příjmy a výdaje pro jejich efektivní kontrolu musí být obsaženy v jediném dokumentu. Rozpočet obsahuje pouze položky, jejichž financování je nezbytné. Existují výjimky z této zásady jako například, že aktivity Evropské centrální banky jsou vedeny mimo rozpočet.

Zásada ročního rozpočtu

Operace probíhající v rozpočtu se vztahují k příslušnému finančnímu období, které je shodné s kalendářním rokem. V rozpočtu jsou rozlišovány položky na závazky a položky na platby. Pokud nedojde ke schválení rozpočtu nejpozději do začátku nového rozpočtového roku, pracuje se s hodnotami roku předchozího, ale nesmí dojít k překročení položek uvedených v připravovaném rozpočtovém návrhu. To znamená, že měsíční platby mohou být uskutečňovány do výše jedné dvanáctiny položek, které byly schváleny v dané kapitole v minulém roce. Závazky jsou pak uskutečňovány ve výši jedné čtvrtiny z celé částky v dané kapitole z předchozího roku a je možné je po každém ukončeném měsíci navýšit o jednu dvanáctinu [2].

Zásada vyrovnanosti

Unijní rozpočet je sestavován na principu rovnosti příjmů s výdaji. Unie nemá dovoleno žádat o úvěry, kterými by uhradila deficit vzniklý na konci roku. Rozpočet je tvořen na základě odhadu, je pravděpodobné že skončí přebytkem, který je převeden jako příjem do dalšího roku nebo deficitem, který je převeden v podobě platby do následujícího roku na stranu výdajů.

Zásada zúčtovací jednotky

Rozpočet je navrhován, plněn i zúčtován v jednotné měně, kterou je od roku 1999 euro³⁶ [106].

Zásada obecnosti

Příjmy rozpočtu slouží k financování veškerých výdajů. I v této zásadě existují výjimky. Například úroky z vkladů, příjmy od třetích osob za dodané zboží, příjmy generované prodejem filmů a tiskovin a další.

Zásada specifikace

Rozpočtová struktura je neměnná a všechny rozpočtové položky mají zajišťovat určitý cíl nebo účel. Dodržování této zásady je důležité při schvalování a plnění rozpočtu, neboť zajišťuje jeho transparentnost [2].

Zásada řádného finančního řízení

Obsahem této zásady je pravidlo, že výdaje rozpočtu musí být vynakládány ve shodě se zásadami užitku, účinnosti a hospodárnosti. Hospodárnost znamená, že unijní prostředky jsou využívány v požadovaném čase, množství, kvalitě a za nejvýhodnější cenu. Užitek vyjadřuje efektivitu vztahu mezi použitými zdroji a dosaženými výsledky. Účinnost stanovuje nutnost dosažení definovaných cílů a výsledků.

Zásada transparentnosti

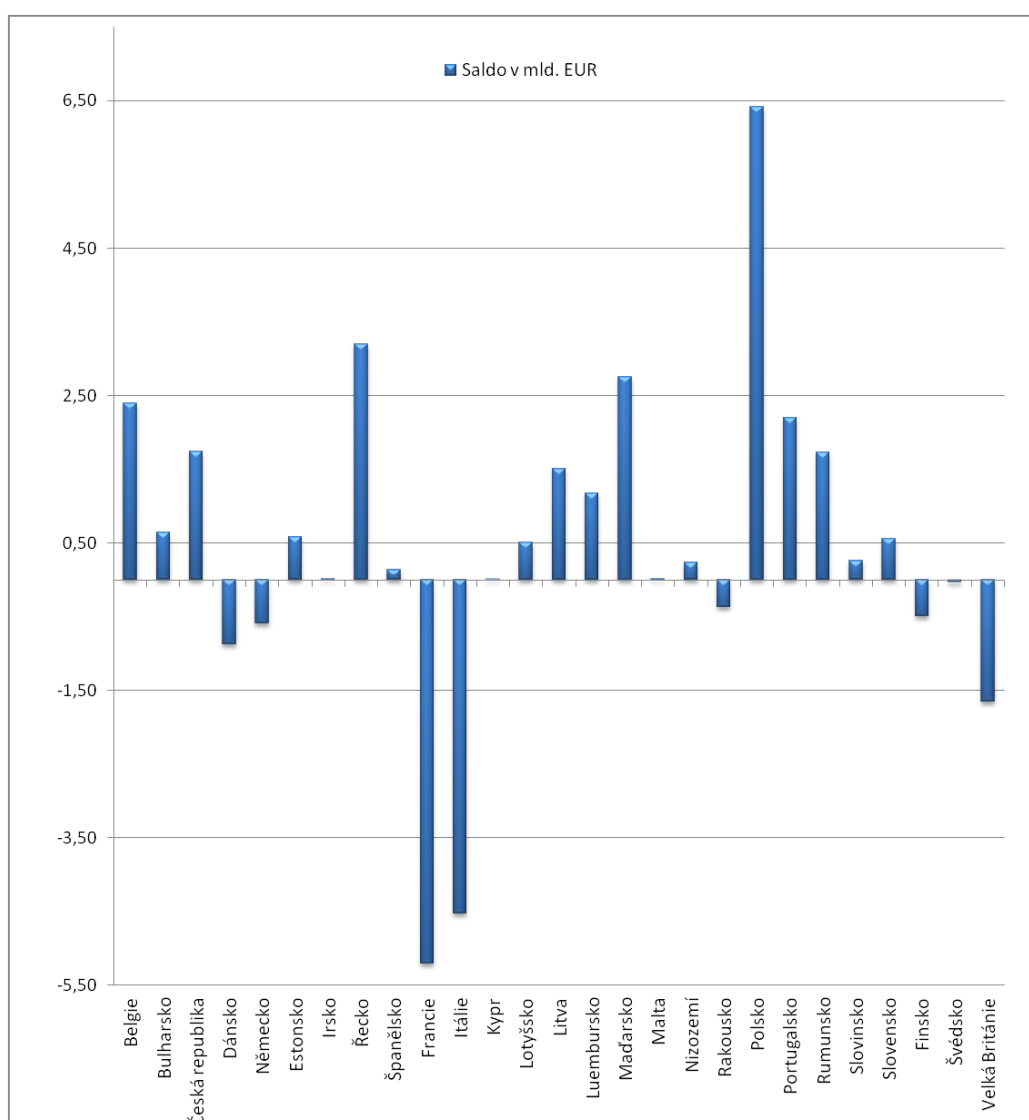
Nově přijatý rozpočet musí být nejpozději do tří měsíců zveřejněn předsedou Evropského parlamentu v Úředním věstníku Evropské Unie. Zveřejněny jsou také zprávy o finančním řízení každé instituce a konsolidovaná účetní závěrka [106].

³⁶ Před rokem 1999 byl rozpočet sestavován v jednotce ECU (European Currency Unit), která byla zavedena v roce 1979 a představovala košovou měnovou jednotku k úhradě mezinárodních finančních operací [18].

4.1.4. Rozpočtové bilance

Rozpočtové bilance slouží k určení, zda členská země do unijního rozpočtu vkládá více prostředků, než z něj získává a naopak. Součet bilancí všech států se musí rovnat nule. Země, která platí do rozpočtu více, než z něj získává je nazvána jako **čistý plátce**. V opačné pozici se nachází **čistý příjemce**, který dostává více prostředků, než platí. V Grafu 4.5 je znázorněno saldo peněžních prostředků mezi Unií a členskými zeměmi. Je patrné, že mezi čisté plátce patří například Francie, Německo, Itálie nebo Velká Británie [3].

Graf 4.5: Salda peněžních toků mezi Evropskou unií a členskými zeměmi v roce 2009

Zdroj: [47], vlastní zpracování

4.1.5. Rozpočtová procedura

Podíl na přípravě unijního rozpočtu mají všechny tři hlavní instituce Evropské unie. Pravomoc schvalovat a měnit rozpočet mají ale pouze Rada EU a Evropský parlament. Nařízení Rady z roku 2006 ustanovuje, že odhad příjmů a výdajů jednotlivých institucí a orgánů Unie musí být odeslán nejpozději do 1. července rozpočtovému orgánu a Komisi [2].

Předběžný návrh rozpočtu předá Komise Radě nejpozději do 1. září roku, který předchází roku na který je vypracován návrh rozpočtu. Pokud bude chtít Rada změnit nějakou část návrhu, konzultuje Komisi i další orgány, pokud se jí to nějakým způsobem dotýká. Jakmile rozpočet splňuje požadavky Rady, kvalifikovanou většinou jej schválí a postoupí Evropskému parlamentu i s podrobným vysvětlením svého postoje [49].

V Parlamentu musí být návrh předložen nejpozději do 1. října roku, který předchází tomu, jehož rozpočet se připravuje. Rozpočet je přijat, pokud do 42 dnů od předání návrhu Radou jej Parlament schválí. Za schválený je považován také ten návrh, ke kterému nepřijme žádné usnesení nebo přijme změny návrhu na základě většiny hlasů evropských poslanců a návrh předá Radě a Komisi. Po dohodě s Radou předseda Evropského parlamentu svolá **dohodovací výbor**. Jestliže do deseti dnů Rada oznámí Parlamentu, že změny schválí, setkání výboru se nekoná.

V Dohodovacím výboru je zastoupena svými členy Rada a stejným podílem členů také Parlament. Jeho úkolem je přijmout klasifikovanou většinou zástupců Rady a většinou členů Parlamentu dohodu o společném návrhu nejpozději do 21 dnů ode dne svolání výboru. Pokud jsou tyto podmínky splněny Rada a Parlament by měli do 14 dnů společný návrh schválit [13].

4.2. Rozpočet evropské unie a Evropská komise

Evropská komise patří spolu s Radou EU a Evropským parlamentem k institucím, které nesou odpovědnost za sestavování a realizaci rozpočtu Unie. Úkolem Komise je připravit návrh nejen jednoletých rozpočtů ale také víceletých finančních rámců. Mezi její pravomoci patří i kontrola plnění rozpočtu. Problematikou rozpočtu se v Komisi zabývá Generální ředitelství pro rozpočet.

Generální ředitelství pro rozpočet

K úkolům tohoto úřadu patří zajišťovat zdroje, které budou použity při vykonávání unijních politik a dohlíží na správné využívání finančních zdrojů Unie. DG pro rozpočet sídlí v Bruselu a je rozděleno na čtyři ředitelství, které zaměstnávají přibližně 420 pracovníků.

Tento úřad zajišťuje řízení výdajů Unie ve střednědobém výhledu, podporuje dialog mezi ostatními unijními orgány, aby rozpočtový proces probíhal bez větších obtíží. Vlastní zdroje, které jsou vybírány od členských zemí, jsou soustřeďovány do tohoto DG. Součástí úřadu je i účetní oddělení, jehož úkolem je sestavovat finanční výkazy Unie [55].

4.2.1. Návrh rozpočtu Evropskou Komisí

Jak již bylo uvedeno, všechny instituce a orgány Unie s výjimkou Evropské centrální banky mají povinnost předložit odhad svých výdajů na příští rozpočtový rok. Tyto návrhy musí být Komisi zaslány před 1. červencem. Ve skutečnosti tuto povinnost většina institucí splní do 1. května. Komise tyto návrhy sloučí do předběžného návrhu rozpočtu, který tvoří předběžný odhad příjmů a výdajů pro následující rok. Pokud Komise nesouhlasí s odhadem některého orgánu, může k němu připojit nesouhlasné stanovisko, ale tento postup je používán jen ve výjimečných případech [6].

4.2.2. Vnitřní procedura Komise pro vypracování předběžného návrhu rozpočtu

Tato procedura je zajišťovaná DG pro rozpočet, který shromažďuje odhady ostatních generálních ředitelství a útvarů. Seznamuje Komisi s problémy, které není možné řešit na nižších úrovních a připravuje podklady pro vypracování předběžného návrhu rozpočtu. Práce přípravy návrhu rozpočtu je v Komisi rozdělena do pěti fází.

Fáze 1: Roční politická strategie

Roční politická strategie je rozhodnutí Komise zahajující roční strategické plánování a programovací cyklus. Jeho cílem je stanovit omezené množství prioritních oblastí, kterých se Komise bude během celoroční práce držet [96].

Přípravy začínají v **roce n - 2**³⁷ politickou debatou všech Komisařů a výsledkem je omezený počet priorit na jeden rok. Útvary Komise připravují návrhy konkrétních iniciativ, které jsou v souladu s těmito prioritami. Nařízení o roční politické strategii v únoru **roku n - 1**³⁸ představuje návrhy Komise, jak jednat vzhledem k prioritám a jaké zdroje jsou nutné pro jejich zajištění. Tato rozhodnutí doprovází proces sestavování rozpočtového návrhu a také programování činností Komise pro **rok n**³⁹.

Fáze 2: Podání žádostí o prostředky útvary Komise

Generální ředitel pro rozpočet vyšle v únoru oběžník s pokyny pro výdajová oddělení a poskytne jim informace o celkovém ekonomickém a finančním rámci Unie. Oběžník znamená začátek práce na předběžném návrhu rozpočtu v Komisi a stanoví:

- dokumenty a informace, které mají být předloženy pro každou činnost nebo položku rozpočtu na podporu žádosti o finanční prostředky. Komise musí podat informace o cílech SMART⁴⁰ měřených podle ukazatelů výkonu, které podpoří návrh rozpočtu. Kromě SMART analýzy by měla být také provedena analýza náklady – přínosy.
- rámec a parametry pro vypracování orientačního finančního plánu ve střednědobém horizontu

Do konce února předloží všechny útvary své žádosti, informace a důvody jako reakci na rozpočtový oběžník.

Fáze 3: Příprava meziresortních diskuzí

Rozpočtové slyšení mezi DG pro rozpočet a výdajovými útvary se koná v březnu. Žádosti o prostředky jsou přezkoumávány na základě přednosti, která je dávana různým finančním operacím. Hodnocena je například efektivnost nákladů. Střednědobé finanční plány vypracované útvary jsou posuzovány, jestli jsou slučitelné se stanoveným finančním rámcem.

³⁷ Rok n - 2 znamená rok, který je dva roky před rokem n (například rok n je rok 2000 a rok n - 2 je rok 1998).

³⁸ Rok n - 1 znamená rok, který předchází roku n (například rok n je rok 2000 a rok n - 1 je rok 1999).

³⁹ Rok n představuje rok, na který je rozpočet sestavován.

⁴⁰ Cíle SMART musí být: S (specific) – specifické, M (measurable) – měřitelné, A (achievable) – dosažitelné, R (realistic) – realistické, T (time – based) – se stanoveným časovým výhledem.

Fáze 4: Trialog o rozpočtových prioritách

V dubnu se konají třístranná jednání, kterých se účastní zástupci Rady EU, Evropského parlamentu a Komise. Jedná se zde o technických úpravách finančního rámce. Před vytvořením předběžného návrhu rozpočtu Komisí dochází k diskuzi o možných prioritách dalšího roku. Jednání má podobu výměny názorů na hlavní politiky, které by mohly být přijaty Radou EU nebo Parlamentem v další fázi rozpočtového procesu.

Fáze 5: Přijetí a předání předběžného návrhu

DG pro rozpočet předloží Komisi předběžný návrh, na rozpočet vypracovaný na základě meziútvarových jednání. Na začátku května přijme Komise předběžný návrh rozpočtu a jeho pracovní verze jsou neoficiálně přednášeny **rozpočtovým orgánům**⁴¹. V polovině června je předběžný návrh rozpočtu předán Rozpočtovému orgánu ve všech oficiálních jazycích Unie.

Předběžný návrh rozpočtu obsahuje tabulky tvořící celý roční rozpočet, zdůvodnění a vysvětlení žádostí o finanční prostředky na různé politiky a podrobné prohlášení o výpůjčkách a úvěrové politice. Součástí jsou i další dokumenty, například analýza hospodaření z předcházejícího roku, finanční rozvaha za předcházející rok nebo výkaz odhadů příjmů a výdajů roku následujícího [10].

Doprovodná práce DG pro rozpočet

Příprava návrhu rozpočtu představuje hlavní činnost DG pro rozpočet. Aby zajistilo její hladký průběh, musí vykonávat další doprovodné činnosti, které jsou popsány v následujícím textu.

Připravovaný rozpočet musí být harmonizován s víceletým finančním rámcem, kterého je součástí. Vytvářejí a aktualizují se plány finančních stropů, které jsou stanoveny jak pro celý sedmiletý finanční rámec, tak pro jednotlivé roky. Je nutné posoudit dopady současné legislativy i nově přijatých aktů na rozpočtový návrh, aby nedošlo k jejich nesouladu. Během rozpočtového procesu musí být identifikována a hodnocena účinnost

⁴¹ Rozpočtovými orgány jsou Rada EU a Evropský parlament.

a rizika rozpočtového procesu. Jedním z posledních úkolů je vypočítat výši tzv. Britského rabatu

Další činnosti DG se vztahují k finančnímu rámci. V letošním roce (2012) se tato práce vztahuje jak k současnému období (2007 – 2013), tak i k budoucímu finančnímu rámci na léta 2014 – 2020. DG musí dodat podklady k aktualizaci návrhů Komise přijatých v červnu 2011, které například zohlední přijetí Chorvatska do Unie (začlenit makroekonomická data Chorvatska). Musí být upraveny stropy finančních perspektiv pro následující rok (2013), kdy bude již Chorvatsko členem EU a s tím souvisí provedení technických změn celého současného finančního rámce [7].

4.2.3. Role Evropské komise při plnění rozpočtu

Komise se podílí na plnění rozpočtu na vlastní odpovědnost a v rámci přidělených prostředků. Spolupracuje s členskými zeměmi, aby bylo zajištěno, že finanční prostředky budou použity v souladu se zásadami finančního řízení. Obecně platí, že Komise nesmí pověřit prováděním rozpočtu a vybíráním prostředků do něj žádnou vnější soukromou firmu, pokud nemá charakter veřejné služby.

Omezení Komise při plnění rozpočtu

Článek 50 Finančního nařízení č. 1605/2002 stanovuje, že pravomoci Komise se nevztahují na části rozpočtu patřící jiným orgánům. Platí zde princip autonomie, který udává, že každý orgán vykonává pravomoci pro provádění své části v souladu s Finančním nařízením.

Byly založeny řídicí výbory⁴², jejichž existence představuje pro Komisi politické omezení. Jejich úkolem je Komisi pomáhat při plnění rozpočtu, ale v praxi jde o snížení pravomoci Komise v této oblasti. Výbory jsou složeny z odborníků, jmenovaných členskými zeměmi [10].

⁴² Řídicí výbory jsou v Unii (respektive Společenství) zakládány od samotného počátku její existence. Již v Římské smlouvě je stanoveno, že Evropský sociální fond bude spravován Komisí a pomoc ji bude poskytovat určený výbor.

Principy metod řízení rozpočtu

Tyto principy byly vypracovány z důvodu jasnějšího vymezení metod řízení rozpočtu a rozdělení pravomocí mezi Komisí a jejími partnery. Vzhledem k rozšiřování Unie a rostoucímu objemu prostředků v rozpočtu byly vypracovány tři druhy jeho řízení: sdílené nebo decentralizované, společné a centralizované.

a) Sdílené a decentralizované řízení

Sdílené vedení je rozděleno mezi Komisi a členské země, které spolupracují z důvodu zajištění využití finančních prostředků v souladu se zásadami Finančního nařízení. Sdílené řízení se využívá přibližně u 67% akcí spojených s řízením rozpočtu. Tato forma spolupráce je založena na základě sekundárního práva, které stanovuje úlohu Komise a vnitrostátních orgánů pro každé odvětví zvlášť. Totéž platí u decentralizovaného řízení používaného při spolupráci se třetími zeměmi. Úpravy těchto pravomocí jsou prováděny podle platných dohod uzavřených mezi Komisí a třetí zemí [52].

b) Společné řízení

Společné řízení při plnění rozpočtu je používáno ve vymezených případech při spolupráci s mezinárodními organizacemi. Prvním případem je, když je Unie s mezinárodní organizací svázána dohodou, upravující správní a finanční opatření jejich spolupráce. Dále je společné řízení užito při realizaci společného projektu Unie a mezinárodní organizace, anebo pokud jsou finanční prostředky od několika dárců sdílené, ale nejsou vybrané na žádné konkrétní výdaje [10].

c) Centralizované řízení

Tato forma řízení je prováděna pouze Komisí a to přímo jejími útvary nebo nepřímo přes subjekty, jimž byl tento úkol zadán⁴³. Útvary Komise provádí činnosti samostatně bez účasti členských nebo třetích zemí. Tato metoda se používá při práci se správními nebo některými provozními prostředky [52].

⁴³ Vybranými subjekty mohou být například výkonné agentury, decentralizované agentury EU nebo subjekty pověřené veřejnou službou.

4.2.4. Kontrola rozpočtu prováděná Evropskou Komisí

Kontrolní systém zavedený v Evropské unii by měl zaručovat, že provozní operace činnosti jsou správné a legální a že řídicí a finanční vykazování je spolehlivé. Systém by měl odhalovat podvody a nepřesnosti a zabezpečit majetek a informace.

Generální ředitelé a vedoucí dalších útvarů poskytují na konci roku Výroční zprávy o činnosti, ve kterých popisují dosažení hlavních politických cílů, řídicí zprávu a prohlášení o věrohodnosti účetnictví. Ve výroční zprávě o činnosti je zahrnut popis kontrolovaného prostředí a vymezení úkolů všech zúčastněných osob. Zpráva obsahuje prohlášení, že poskytnuté informace jsou pravdivé a potvrzení, že prostředky byly použity podle jejich určení v souladu se zásadou řádného finančního řízení.

Komise každoročně přijímá dokument **Syntéza výsledků řízení**, kterým na sebe převádí politickou odpovědnost za řízení rozpočtu od podléhajících generálních ředitelství a dalších útvarů. Syntéza je předkládána Discharge Authority⁴⁴ (Úřad udělující absolutorium) a Účetnímu dvoru EU nejpozději do 15. června následujícího rozpočtového roku [10].

Úvary Komise pro kontrolu financování Unie

Kontrolní rámec a finanční nařízení spadají do kompetence **Ústřední finanční služby** Komise, která také poskytuje nezávislé poradenské služby v oblasti finančního řízení včetně výkladu práva, vnitřní kontroly a řízení rizik. Za rok provede až 100 interních auditů v celé Komisi.

Útvar interního auditu je vnitřní orgán Komise v čele s auditorem, který vydává nezávislé auditorské názory na kvalitu řízení, na vnitřní kontrolní systémy a předkládá doporučení, která by měly zaručit účinné dosahování cílů Komise.

Komisaři zodpovědní za řízení velkých částí unijního rozpočtu společně s externími odborníky na audit spolupracují v rámci **Výboru pro pokroky v rámci auditu**. Výbor každoročně podávají hlášení o kvalitě auditu a předávají doporučení od jiných útvarů Komise (kolegiu Komisařů). Kromě těchto povinností plní tento útvar také preventivní roli, protože upozorňuje na situace, jejichž neřešení by mohlo vést k poškození pověsti Komise [65].

⁴⁴ Discharge Authority se skládá z Evropského parlamentu a Rady EU. Parlament každý rok přijímá usnesení o udělení absolutoria na doporučení Rady. Komise se zavazuje toto usnesení plnit.

Roční účetní závěrka

Každý rok Účetní (Accounting officer)⁴⁵ Evropské komise předkládá roční účetní závěrku pro Evropskou unii a Komisi. Účetní závěrka se skládá z roční závěrky (obsahuje účty evropských institucí a agentur) a konsolidované zprávy o plnění rozpočtu.

Cílem těchto účtů je poskytnout věrný a poctivý obraz finanční situace v daném roce. Informace v ní obsažené musí být jasné a srozumitelné, aby mohly být srovnány s jinými finančními roky.

Ve finančním nařízení je stanoven časový harmonogram účetní závěrky, který udává, že **prozatímní účty** jsou Dvoru auditorů posílány do 31. března. **Konečná účetní závěrka** je schvalována Komisí a odesílána Účetnímu dvoru EU, Radě a Evropskému Parlamentu do 31. července [48].

4.2.5. Práce Komise a DG pro rozpočet v roce 2012 a nový finanční rámec

V návaznosti na předání návrhu víceletého finančního rámce na období 2014 – 2020 v červnu 2011 Komisí, má DG pro rozpočet úkol zaměřit se na úspěšné zajištění vyjednávacího procesu v Radě a Evropském parlamentu. V první polovině roku 2012 bude náplň jeho práce tvořit objasňování návrhů Komise a vysvětlování předpokladů, ze kterých při své práci vycházela. V druhé polovině roku dojdou vyjednávání do závěrečné fáze a DG pro rozpočet zajistí technickou podporu a pomoc při budování kompromisů v procesu vyjednávání.

Souběžně s prací při vyjednávání s ostatními institucemi bude DG pro rozpočet pracovat na návrzích legislativních aktů a prováděcích dokumentů pro politiky a programy budoucího finančního rámce. Kromě vlastních legislativních návrhů bude jeho povinností zajistit návrhy ostatních orgánů Komise, aby byly v souladu s víceletým finančním rámcem a zásadami řádného finančního řízení.

V tomto roce bude připravován návrh rozpočtu na rok 2013, který je posledním rokem současné finanční perspektivy. V důsledku hospodářských problémů a pokračující finanční konsolidaci, bude tento rozpočet vypracován s velkým množstvím omezení. Práci zkomplikuje i souběžné vyjednávání finančního rámce.

⁴⁵ Každá unijní instituce jmenuje jednoho Účetního zodpovědného za určité oblasti. Například za správné řízení plateb nebo stanovení účetních pravidel a metod.

DG pro rozpočet letos provedou revizi Finančního nařízení se zaměřením na dosažení politické dohody o finančním řízení s legislativním orgánem a dokončit Delegační akt nahrazující Implementační pravidla, který zajistí, aby oba dokumenty mohly vyjít současně.

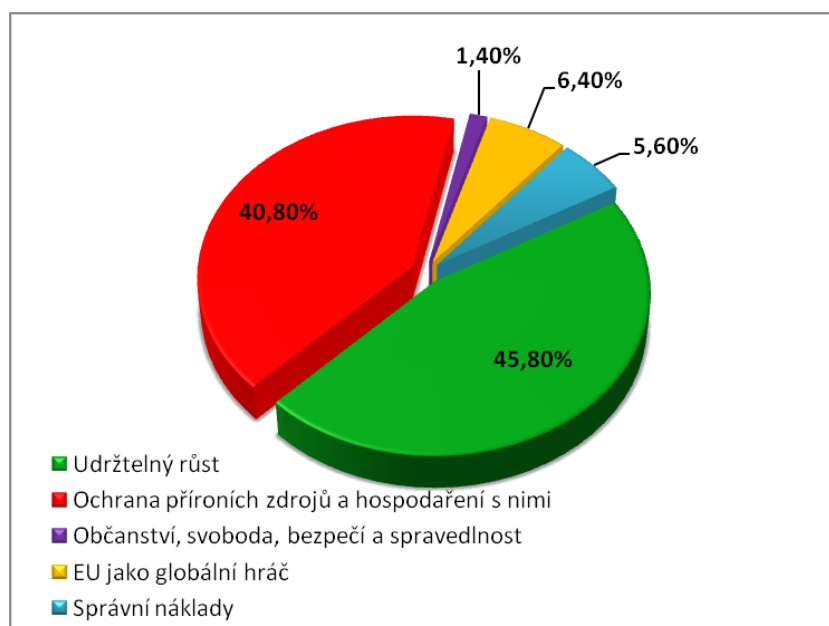
V oblasti účetnictví bude DG usilovat o zajištění zdravých financí, jak tomu u předchozích čtyř let. Nejvyšší prioritou bude zlepšovat kvalitu účetnictví a to zejména při evidenci faktur, financování a včasného vyplácení závazků [7].

4.3. Rozpočet na rok 2012

Evropská Komise přijala a zároveň i publikovala návrh rozpočtu EU pro rok 2012 dne 20. dubna 2011. Komise navrhuje navýšení rozpočtu plateb o 4,9%. Výše rozpočtu z pohledu plateb činí **129, 088 mld. EUR** (došlo k navýšení o 2,3 mld. EUR oproti předcházejícímu roku) a **147,232 mld. EUR** (nárůst přibližně o 5 mld. EUR oproti roku 2011) v závazcích. Rozdělení podílů finančních prostředků v roce 2012 do jednotlivých výdajových oblastí je znázorněno v Grafu 4.6 [117].

Již druhým rokem Komise navrhla zmrazení administrativních výdajů, což v praxi znamená snížení některých podpůrných nákladů na správu budov nebo IT zázemí. Pro zachování stejné výše výdajů Komise nenavrhla vytvoření dodatečných pracovních pozic. Oproti tomu v jiných oblastech Komise navrhuje razantní zvýšení výdajů. To se týká například podpory výzkumu, kde bylo navrženo zvýšení výdajů o 13, 3% (na 7,6 mld. EUR), strukturálních fondů a Kohezního fondu o 8,4% (na 45,1 mld. EUR) nebo konkurenceschopnosti a zaměstnanosti o 8,1% (na 12,56 mld. EUR). Zvýšení výdajů v oblastech výzkumu, strukturálních fondů a konkurenceschopnosti Komise vysvětluje nutností podporovat hospodářský růst, který je omezen právě probíhajícími krizemi. Některé členské země (například Velká Británie) s takovým zvýšením nesouhlasily a navrhovaly snižování objemu rozpočtu [95].

Graf 4.6: Podíly výdajových oblastí v roce 2012

Zdroj: [54], vlastní zpracování

4.4. Postavení komise

Práce na evropském rozpočtu, získávání a rozdělování finančních prostředků znamená velkou míru odpovědnosti pro ty, kteří jsou touto prací pověřeni. Členové Komise a zvláště zaměstnanci DG pro rozpočet hrají klíčovou úlohu v procesech týkajících se rozpočtu. Jak již bylo dříve popsáno, Komise je nevolený orgán a zastoupení všech členských zemí v této instituci je důležité zejména pro menší země, protože každá země má jen jednoho zástupce a tím se podílí na činnosti Komise stejným dílem. Mít svého Komisaře je důležité a to bylo také důvodem, proč ustanovení Lisabonské smlouvy o snížení počtu Komisařů a zavedení rotace členů nenabýlo platnosti. Žádná země nechce ztratit svého zástupce, který má vliv na určitou oblast unijních politik, i když jen na omezenou dobu.

Fakt, že komisaři jsou jmenováni a ne voleni, představuje slabinu této instituce. Stále častěji se objevují hlasy, že by měl být princip obsazování Komise změněn nebo upraven, protože tito zástupci nenesou žádnou odpovědnost vůči občanům své země, neboť jimi nebyli zvoleni a přesto mají významné postavení v rámci Unie. Například Komise schvaluje a následně vyplácí certifikované výdaje na realizované projekty v rámci strukturální politiky nebo zemědělské politiky. Z pohledu nás občanů je tato činnost významná. Pokud se podnikatel rozhodne rozšířit svou výrobu a zažádá o dotaci z evropských fondů,

její schválení a poskytnutí bude pro něj znamenat značné ulehčení, zejména po finanční stránce (dotace zcela nebo z části nahradí úvěr, který by kryl daný projekt).

Z pohledu běžného občana, který má jen základní povědomí o chodu Unie, se může zdát, že Komise představuje nejvýznamnějšího aktéra. Přeci jen je navrhovatelem legislativy, navrhuje, spravuje a provádí kontrolu rozpočtu a také buduje vztahy Unie se zbytkem světa. Při bližším pohledu je ale jasné, že tato představa je mylná. Skutečná moc, moc rozhodovat, schvalovat legislativu a stanovovat síle Unie náleží Evropské radě, Radě EU a Evropskému Parlamentu.

S každou nově přijatou smlouvou, nařízením či jiným aktem unijního práva jsou Komisi a jejím generálním ředitelstvím přidělovány nové úkoly, ale také nová omezení. Například při hospodaření s unijním rozpočtem se zaměstnanci Komise dělí o práci s orgány členských zemí nebo týmy odborníků na finanční záležitosti.

V jednom ze svých prohlášení uvedla německá kancléřka Angela Merkel, že Evropská komise v budoucnosti posílí své pravomoci a stane se evropskou vládou, která bude rozhodovat o evropských otázkách. Tato predikce německé kancléřky s největší pravděpodobností vychází z myšlenky federativní Evropy, mezi jejíž zastánce patří většina zemí Evropské unie. Nejsilnějšími hlasy volající po federaci se ozývají z Německa a Francie. Obě tyto země zastávají názor, že federativní forma Unie, je jediným a tudíž i správným směrem vývoje evropské integrace. Naproti tomu český prezident Václav Klaus a političtí představitelé Velké Británie zaujímají opačný postoj a nechtějí přijít i o zbytek státní suverenity, kterou ještě disponují [28].

5. Závěr

Evropská komise se řadí mezi nejvýznamnější instituce Evropské Unie. Její pravomoci zasahují do všech oblastí unijních politik a významné postavení zaujímá při rozpočtových procesech. Hlavní úlohu při práci na rozpočtu hraje Generální ředitelství pro rozpočet, které je součástí jejího administrativního aparátu.

První část bakalářské práce je věnována myšlenkám na sjednocenou Evropu seřazeným chronologicky od starověku až po období po druhé světové války a dále popisuje vývoj evropské integrace od 50. let 20. století až do současnosti.

Členská základna Evropské unie je dnes tvořena 27 státy, ke kterým se v příštím roce přidá Chorvatsko, které podepsalo přístupovou smlouvu v prosinci 2011. V roce 2009 vešla v platnost Lisabonská smlouva, která jako první přiděluje Evropské unii právní subjektivitu a tím ji zajišťuje rovnocenné postavení v mezinárodních vztazích.

Evropská komise představuje nezávislou instituci, jejímž úkolem je hájit a reprezentovat zájmy Evropské unie. V současném funkčním období (2010 – 2014) se Evropská komise skládá z jednoho zástupce každé členské země. Post předsedy zastává José Manuel Barroso z Portugalska a zástupcem České republiky je Štefan Füle, který odpovídá za rozšíření a politiku sousedství.

Technické a administrativní zázemí pro Komisi zajišťuje 33 Generálních ředitelství (DG) v čele s generálními řediteli, kteří jsou podřízeni příslušnému komisaři. Každé DG se skládá z tří nebo čtyř ředitelství dále se dělících na divize.

Evropská komise připravuje návrhy unijní legislativy, kontroluje a vymáhá jejich plnění. Mezi její další pravomoci patří dohled nad hospodářskou soutěží na vnitřním trhu nebo udělování sankcí.

Rozpočet Evropské unie, který je rozpracován v závěrečné části bakalářské práce, se odlišuje od rozpočtů členských zemí a mezinárodních organizací. Unijní rozpočet je vždy sestavován jako vyrovnaný a není nástrojem hospodářské politiky. Má stanoven roční strop v položkách na platby ve výši 1,24 HND EU, který nesmí být překročen.

Příjmová strana rozpočtu je tvořena tradičními zdroji (cla a zemědělské dávky), částí daně z přidané hodnoty, vybrané v členských zemích a podílem národního HND. Ačkoliv byl tento poslední zdroj vytvořen jako doplňující a dnes tvoří tři čtvrtiny z celkových zdrojů.

Výdaje rozpočtu jsou definovány v rámci sedmiletého finančního rámce, který stanovuje rozdělení prostředků na jednotlivé politiky Unie. V období 2007 – 2013 jsou výdaje rozděleny do pěti výdajových oblastí (viz. Kapitola 4.1.1). Finanční rámec EU na období 2007 - 2013 činí 864 316 mil. EUR v závazcích a 820 780 mil. EUR v platbách.

Rozpočet je připravován tzv. rozpočtovou procedurou, na které se podílí Evropská komise, Rada EU a Evropský parlament. Komise nejdříve vypracuje předběžný návrh rozpočtu, který předá Radě a Parlamentu ke schválení. Oba schvalující orgány mají právo na pozměnění či doplnění tohoto návrhu.

Proces přípravy návrhu ročního rozpočtu je rozdělen do pěti fází: příprava Roční politické strategie, předložení návrhů rozpočtů ostatních institucí EU, vedení meziřesortních diskusí, konání triologu (zástupci Rady EU, Evropského parlamentu a Komise) a přijetí a předání předběžného návrhu Radě EU.

Plnění rozpočtu zajišťují tři druhy řízení rozpočtu. Prvním typem je sdílené a decentralizované řízení, uplatňované mezi Komisí a členskými zeměmi (sdílené) a třetími zeměmi (decentralizované). Společné řízení je druhým typem a užívá se při spolupráci s mezinárodními organizacemi a poslední typ je řízení centralizované prováděné pouze Komisí nebo stanovenými útvary.

Na kontrole rozpočtu se v Komisi podílí Ústřední finanční služba, Útvar interního auditu a Výbor pro podporu auditu. Konečná účetní závěrka schvalovaná Komisí je nejpozději do 31. července odeslána Radě EU, Evropskému parlamentu a Účetnímu dvoru EU.

Rozpočet pro letošní rok byl schválen ve výši 129,1 miliard EUR v položkách na závazky a 147,2 v položkách na platby. V mnoha oblastech došlo ke snížení nákladů, například u správy budov nebo IT systémů, ale v oblasti vědy a výzkumu nebo strukturálních fondů byly naopak prostředky navýšeny.

Hospodaření Evropské unie by nebylo možné bez práce, kterou Komise odvádí při přípravě návrhů každoročních rozpočtů a také víceletých finančních rámců. Návrhy jsou komponovány tak, aby zajistily plnění vytyčených cílů a také hradily výdaje na provoz a práci ostatních institucí EU. Z pohledu občanů Komise představuje jednu z nejdůležitějších občanů, protože její činnost se promítá výrazným způsobem do jejich každodenního života.

Seznam literatury

Knihy

- [1] FIALA, P.; PITROVÁ, M.. *Evropská Unie*. 2.vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. 803 s. ISBN 978-80-7325-180-2.
- [2] KÖNIG, P.. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 630 s. ISBN 978-80-7400-011-9.
- [3] KÖNIG, Petr, Lubor LACINA a Jan PŘENOSIL. *Učebnice evropské integrace*. 2. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. 402 s. ISBN 978-80-7364-044-6.
- [4] PLECHANOVÁ, B.. *Institucionální vývoj Evropské Unie od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření*. Praha: Karolinum, 2004. 355 s. ISBN 80-246-0800-6.
- [5] ZBÍRAL, R. *Institucionální rámec Evropské Unie: Právně - politický pohled*. Praha: Linde, 2007. 239 s. ISBN 978-80-7201-682-2.

Elektronické publikace

- [6] *Consolidation version of the Treaty on the Functioning of the European Union*. Official Journal of the European Union [online]. 2008 [cit. 2012-3-11]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:115:0047:0199:EN:PDF#page=135>
- [7] DG BUDGET. *Management Plan 2012* [online]. 2011 [cit. 2012-3-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/amp/doc/budg_mp.pdf
- [8] EUR – LEX. *The General Budget 2011* [online]. [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/budget/data/LBL2011/EN/SEC03.pdf>
- [9] EVROPSKÁ KOMISE. *Composition of the Commission 1958-2004* [online]. 6.10.2005 [cit. 2012-1-16]. Dostupné z: http://aei.pitt.edu/1535/1/Commission_list.pdf
- [10] EVROPSKÁ KOMISE. *European Union Public Finance*. 4. vyd. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008, 427 s. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/publications/public_fin/EU_pub_fin_en.pdf#page=23. ISBN 978-92-79-06937-6

- [11] EVROPSKÁ KOMISE. *Hospodářská politika Evropské unie* [online]. EUROPA©1995-2012, 3.2.2011 [cit. 2012-2-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/competition/factsheet_general_cs.pdf
- [12] EVROPSKÁ KOMISE. *Rozpočet Evropské unie: Základní informace*. Luxemburg: Úřad pro publikace Evropské unie [online]. 2010 [cit. 2012-3-23]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/publications/glance/budget_glance_cs.pdf. ISBN 978-92-79-14440-0.
- [13] *Úřední věstník Evropské unie*. Luxemburg: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:FULL:CS:PDF>. ISSN 1725-5163.
- [14] VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Analýza dopadu lisabonské smlouvy*. [online]. VLÁDA. 2010 [cit. 2012-3-16]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analyza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>

Internetové zdroje

- [15] AKADEMICKÉ SDRUŽENÍ MAGNANIMITAS. Robert Schuman. *Magnanimitas.cz* [online]. ©2007 [cit. 2011-12-11]. Dostupné z: http://www.magnanimitas.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=98&Itemid=95
- [16] BBC CZECH. Na co jdou peníze EU. *Bbc.co.uk* [online]. ©2011 [cit. 2012-3-24]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/czech/specials/173_euro_cash/page5.shtml
- [17] BUSINESSINFO. Amsterodamská smlouva. *Businessinfo.cz* [online]. 17.10.2009 [cit. 2011-12-28]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/a/amsterodamska-smlouva/1000693/5187>
- [18] BUSINESSINFO. ECU. *Businessinfo.cz* [online]. 26.9.2009 [cit. 2012-3-26]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/e/ecu/1000697/6263/>
- [19] BUSINESSINFO. EURATOM. *Businessinfo.cz* [online]. 26.10.2009 [cit. 2011-12-20]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/e/euratom/1000697/6267/>

- [20] BUSINESSINFO. Evropská komise. *Businessinfo.cz* [online]. 9.2.2010 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/institute-eu/evropska-komise/1000723/5574/>
- [21] BUSINESSINFO. Jacques Delors. *Businessinfo.cz* [online]. 29.6.2010 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/slovník-pojmu-eu/jacques-delors/1000670/57721/>
- [22] BUSINESSINFO. Jednotný evropský akt. *Businessinfo.cz* [online]. 24.10.2009 [cit. 2011-12-20]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/j/jednotny-evropsky-akt/1000703/55002/>
- [23] COUNCIL OF EUROPE. Council of Europe in Brief. *Coe.int* [online]. ©2011 [cit. 2011-12-9]. Dostupné z: <http://www.coe.int/aboutCoe/index.asp?page=nosObjectifs&l=en>
- [24] CZECHINVEST. Veřejná podpora a de minimis. *Czechinvest.org* [online]. ©1994-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>
- [25] DSL. Microsoft opět potrestán. Nejvyšší pokutou v historii. *Dsl.cz* [online]. 29.2.2008 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://www.dsl.cz/clanek/996-microsoft-opet-potrestan-nejvyssi-pokutou-v-historii>
- [26] E DOTACE. Dominantní postavení a jeho zneužití. *Edotace.cz* [online]. 11.9.2006 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://www.edotace.cz/rozumime-si-v-evrope-50280/dominantni-postaveni-a-jeho-zneuzeni-1544/>
- [27] EUR – LEX. The ABC of European Union law: The ‘constitution’ of the European Union. [online]. ©1995-2012 *Eur-lex.europa.eu* [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://eur-lex.europa.eu/en/editorial/abc_c03_r1.htm#h4
- [28] EURACTIV. Budoucnost Evropy spočívá podle kancléřky Merkel v politické unii. *Euractiv.cz* [online]. 26.01.2012 [cit. 2012-4-4]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu0/clanek/budoucnost-evropy-spociva-podle-angely-merkel-v-politicke-unii-009550>

- [29] EURACTIV. Lobbying v evropských institucích. *Euractiv.cz* [online]. 7.9.2009 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/link-dossier/lobbying-v-evropskych-institucich-000058>
- [30] EUROPA. Agriculture and Rural Development. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/agriculture/index_en.htm
- [31] EUROPA. Climate Action: What we do – About us. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/clima/mission/index_en.htm
- [32] EUROPA. Communication. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/communication/about/what_we_do/index_en.htm
- [33] EUROPA. Členové Barrosovy komise. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/index_cs.htm
- [34] EUROPA. DG Internal Market and Services: Our milion. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/internal_market/mission_en.htm
- [35] EUROPA. Directorate Generale for Economic and Financial Affairs. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/economy_finance/index_en.htm
- [36] EUROPA. Directore Generale for Health and Consumers. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/about_us/who_we_are_en.htm
- [37] EUROPA. Directore - Generale for Informatics (DIGIT). *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/informatics/identity_en.htm
- [38] EUROPA. Directore – Generale for Research and Innovation. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=dg>
- [39] EUROPA. Education and Culture. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm

- [40] EUROPA. Energy: Mission of DG Energy. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/energy/mission_en.htm
- [41] EUROPA. Enviroment Directore – General. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/environment/index_en.htm
- [42] EUROPA. European Commssion at work: Basic facts. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/atwork/basicfacts/index_en.htm#leg
- [43] EUROPA. European External Action Service: What we do. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit.-2012-3-12]. Dostupné z: http://www.eeas.europa.eu/what_we_do/index_en.htm
- [44] EUROPA. Eurostat: Introduction. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/about_eurostat/introduction
- [45] EUROPA. Evropská komise: Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-15]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/competition/index_cs.htm
- [46] EUROPA. Evropská komise: Stálí zaměstnanci [online]. ©1995-2012, 31.1.2012 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/civil_service/job/official/index_cs.htm#1
- [47] EUROPA. Financial Planning and Budget: Interactive: Funds by Member State. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/biblio/multimedia/interactive/fundsbymemberstate/index_en.cfm
- [48] EUROPA. Financial Planning and Budget: The budget explained – Annual accounts and reports. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-4-2]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/explained/reports_control/annual_rep/ann_rep_en.cfm

- [49] EUROPA. Financial Planning and Budget: The budget explained – How is the budget decided? Procedure in detail. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-28]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/budget/explained/management/deciding/deciding_detail/decide_detail_en.cfm
- [50] EUROPA. Financial Planning and Budget: The budget explained – Structure of the EU budget. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-24]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/budget/explained/budg_system/structure/struct_en.cfm
- [51] EUROPA. Financial Programming and Budget: The budget explained – Where does the money go?. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-24]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/budget/explained/budg_system/fin_fw0713/fin_fw0713_en.cfm
- [52] EUROPA. Financial Planning and Budget: The budget explained – Who manages the money?. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-30]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/budget/explained/management/managt_who/who_en.cfm
- [53] EUROPA. Financial Planning and Budget: The budget in figures. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-30]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/budget/figures/index_en.cfm
- [54] EUROPA. Financial Planning and Budget: The EU budget 2012 in figures. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-30]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/budget/figures/2012/2012_en.cfm
- [55] EUROPA. Finanční plánování a rozpočet: Generální ředitelství pro rozpočet. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-28]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/dgs/budget/index_cs.htm
- [56] EUROPA. Generální ředitelství pro námořní záležitosti a rybolov. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/index_cs.htm
- [57] EUROPA. Generální ředitelství pro regionální politiku. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_cs.htm

- [58] EUROPA. Generální sekretariát: Úvodní strana generálního sekretariátu. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012, [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/what_we_do/index_cs.htm
- [59] EUROPA. Historie Evropské unie: Walter Hallstein (1901-1982). *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/eu-history/1945-1959/foundingfathers/hallstein/index_cs.htm
- [60] EUROPA. Home Affairs: Mission and History. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/about.htm>
- [61] EUROPA. Human resources and security. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/human-resources/index_en.htm
- [62] EUROPA. Humanitarian Aid & Civil Protection: About ECHO. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/echo/about/presentation_en.htm
- [63] EUROPA. Information Society and Media DG: Promoting Wider Use. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/information_society/promote/index_en.htm
- [64] EUROPA. Interinstitucionální orgány. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-15]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/interinstitutional-bodies/index_cs.htm
- [65] EUROPA. Internal Audit Service: What we do. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-4-2]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/internal_audit/about/what-we-do/index_en.htm
- [66] EUROPA. José Manuel Barroso. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/about/role/index_en.htm
- [67] EUROPA. Lisabonská smlouva. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: http://europa.eu/lisbon_treaty/glance/institutions/index_cs.htm

- [68] EUROPA. Podnikání a průmysl: Kdo jsme a co děláme. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enterprise/dg/index_cs.htm
- [69] EUROPA. Přehledy právních předpisů EU: Maastrichtská smlouva o Evropské unii. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-20]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_maastricht_cs.htm
- [70] EUROPA. Přehledy právních předpisů EU: Sedmý rámcový program: činnosti Společného výzkumného střediska (SVS). *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/research_innovation/general_framework/i23031_cs.htm
- [71] EUROPA. Rejstřík transparentnosti: Abecední seznam registrovaných organizací. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/listlobbyists.do?locale=cs#cs>
- [72] EUROPA. Rozpočet. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/financ/index_cs.htm
- [73] EUROPA. Rozšíření – Politika rozšiřování: Podmínka pro rozšíření. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enlargement/the-policy/conditions-for-enlargement/index_cs.htm
- [74] EUROPA. Rozvoj a spolupráce – EUROPEAID. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europeaid/what/index_cs.htm
- [75] EUROPA. Spravedlnost: Naše poslání. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/mission/vision/index_cs.htm
- [76] EUROPA. Summaries of EU legislation: European Commission. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/nice_treaty/nice_treaty_commission_en.htm

- [77] EUROPA. Summaries of EU legislation: European Commission. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/lisbon_treaty/ai0006_en.htm
- [78] EUROPA. Summaries of EU legislation: The Council of the European Union. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-28]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/amsterdam_treaty/a22000_en.htm#
- [79] EUROPA. Summaries of EU legislation: Treaty establishing the European Coal and Steel Community, ECSC Treaty. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-11]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_ecsc_en.htm
- [80] EUROPA. Summaries of EU legislation. Treaty establishing the European Economic Community, EEC Treaty. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-11]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_eec_en.htm
- [81] EUROPA. Taxation and Customs Union: Welcome and mission statement. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/about/welcome/index_en.htm
- [82] EUROPA. Tlumočení: O nás. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/scic/about-dg-interpretation/index_cs.htm
- [83] EUROPA. Trade: Our role. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/trade/about/our-role/>
- [84] EUROPA. Translation: Translation and the European Union. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/translation/translating/index_en.htm
- [85] EUROPA. *Transport: Keeping Europe moving*. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm

- [86] EUROPA. Úřad pro publikace: Činnosti. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: http://publications.europa.eu/about_us/index_cs.htm
- [87] EUROPA. Úřad pro publikace: Vítejte na stránkách Úřadu pro publikace. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: http://publications.europa.eu/index_cs.htm
- [88] EUROPA. Útvary (generální ředitelství) a služby. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/about/ds_cs.htm
- [89] EUROPA. Zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění: O nás. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=656>
- [90] EUROPA. Zastoupení v České republice: Agenda 2000. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_2_cs.ht
- [91] EUROPA. Zastoupení v České republice: Rozpočet EU. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/budget/index_cs.htm
- [92] EUROPA. Zastoupení v České republice: Sekundární právo. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/treaties_law/art4806_cs.htm
- [93] EUROPA. Zastoupení v České republice: Smlouva z Nice. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_232_cs.htm
- [94] EUROPA. Zastoupení v České republice: Soud prvního stupně Evropských společenství. *Europa.eu* [online]. ©1995-2012 [cit. 2011-12-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_233_cs.htm
- [95] EUROPEAN MOVEMENT. The EU's 2012 Budget. *Europa.eu* [online]. 2011 [cit. 2012-4-4]. Dostupné z: <http://www.euromove.org.uk/index.php?id=14975>

- [96] EUROPEAN PEOPLE'S PARTY. Legislative Agenda – Annual Policy Strategy. *Eppgroup.eu* [online]. ©2007-2022 [cit. 2012-3-30]. Dostupné z: http://www.eppgroup.eu/legislativeagenda/whatisreadmore_en.asp
- [97] EUROSOP. EU od A do Z: A-B. *Euroskop.cz* [online]. ©2005-2012 [cit. 2012-3-24]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/282/sekce/a-b/>
- [98] EUROSOP. Evropská komise. *Euroskop.cz* [online]. ©2005-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/109/sekce/zakladni-informace/>
- [99] EUROSOP. Fáze legislativního procesu v EU. *Euroskop.cz* [online]. ©2005-2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8898/sekce/faze-legislativniho-procesu-v-eu/>
- [100] EUROSOP. Finanční perspektiva 2007 – 2013. *Euroskop.cz* [online]. ©2005-2012 [cit. 2012-3-24]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8905/sekce/financi-perspektiva-2007-2013/>
- [101] EUROSOP. Historie: 2006 – 2011. *Euroskop.cz* [online]. ©2005 – 2012 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/9024/sekce/2006-2011/>
- [102] EUROSOP. Hlavní změny ve fungování EU. *Euroskop.cz* [online]. ©2005 – 2012 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8880/sekce/hlavni-zmeny-ve-fungovani-eu/>
- [103] EUROSOP. Charta základních práv EU. *Euroskop.cz* [online]. ©2005–2012 [cit. 2011-12-28]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/627/sekce/charta-zakladnich-prav-eu/>
- [104] EUROSOP. Příjmy rozpočtu EU. *Euroskop.cz* [online]. ©2005-2012 [cit. 2012-3-24]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8878/sekce/prijmy-rozpocet-eu>
- [105] EUROSOP. Rada Evropské Unie. *Euroskop.cz* [online]. ©2005 – 2012 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/98/sekce/zakladni-informace/>
- [106] EUROSOP. Rozpočet EU – úvod. *Euroskop.cz* [online]. ©1995-2012 [cit. 2012-3-26]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8805/14293/clanek/rozpocet-eu---uvod/>

- [107] EUROSKOP. Zahraniční a bezpečnostní politika. *Euroskop.cz* [online]. ©2005-2012 [cit. 2012-3-15]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8916/sekce/zahranicni-a-bezpecnostni-politika/>
- [108] MEDIAFAX. Evropská komise potrestala za kartel 17 oceláren, nejvyšší pokutu dostal AcelorMittal. *Mediafax.cz* [online]. 30.6.2010 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://www.mediafax.cz/ekonomika/3063078-Evropska-komise-potrestala-za-kartel-17-ocelaren-nejvetsi-pokutu-dostal-ArcelorMittal>
- [109] MEZANIRÁDNÍ ORGANIZACE OECD. OECD – země, státy, cestování. *Celysvet.cz* [online]. ©2005-2012 [cit. 2011-12-11]. Dostupné z: <http://www.celysvet.cz/oecd.php>
- [110] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Základní informace o shengenské spolupráci. *Mvcr.cz* [online]. ©2010 [cit. 2011-12-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-informace-o-schengenske-spolupraci.aspx>
- [111] MODERNÍ DĚJINY. Projev státního tajemníka C. G. Marshalla na Harvardské univerzitě. *Moderni-dejiny.cz* [online]. ©2009 [cit. 2011-12-9]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek-projev-statniho-tejemnika-usa-g-c-marshalla-na-harvardske-univerzite-tzv-marshalluv-plan-5-6-1947-179/>
- [112] NAŠI POLITICI. Štefan Füle: životopis. *Nasipolitici.cz* [online]. 4.5.2009, 18.4.2012 [cit. 2012-3-14]. Dostupné z: <http://www.nasipolitici.cz/cs/politik/580-stefan-fule>
- [113] ORINIAKOVÁ, Pavla. Bílá kniha: Růst, konkurenceschopnost, zaměstnanost - Výzvy a cesty vpřed do 21. Století. *Cpkp.cz* [online]. 2001 [cit. 2011-12-20]. Dostupné z: <http://www.cpkp.cz/jc/bilaknih.html>
- [114] POLITICKO-SPOLEČENSKÁ REVUE CENTRA PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY. Československo a Marshallův plán. *Revuepolitika.cz* [online]. ©2009-2012 [cit. 2011-12-11]. Dostupné z: <http://www.revuepolitika.cz/clanky/205/ceskoslovensko-a-marshalluv-plan>
- [115] POZNEJ BRUSEL. Budova Berlaymont sídlo Evropské Komise. *Brusel.poznej.com* [online]. ©2012 [cit. 2012-3-15]. Dostupné z: <http://brusel.poznej.com/budova-berlaymont-sidlo-evropske-komise/>

- [116] PRESSEUROP. Zlatý důl eurokomisařů. *Presseurop.eu* [online]. 6.10.2010 [cit.2012-3-14]. Dostupné z: <http://www.presseurop.eu/cs/content/article/354341-zlaty-dul-eurokomisaru>
- [117] PREZYDENCJA 2011. EU budget 2012 finally adopted. *Pl2012.eu* [online]. ©2002-2012 [cit. 2012-4-4]. Dostupné z: <http://pl2011.eu/en/content/eu-budget-2012-finally-adopted>
- [118] STAROVĚKÝ ŘÍM. Císařství. *Starovekyrim.webnode.cz* [online]. ©2009 [cit. 2011-12-9]. Dostupné z: <http://starovekyrim.webnode.cz/cisarstvi/>
- [119] THE SIENTIFIC REVOLUTION AND ENLIGHTMENT. Saint Simon. *Thegratdebate.org.uk* [online]. ©2008 [cit. 2011-12-9]. Dostupné z: <http://www.thegreatdebate.org.uk/Saint-Simon.html>
- [120] ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. Leniency program – pravidla a výhody nahlášení kartelu. *Compet.cz* [online]. © 2006–2012 [cit. 2012-3-12]. Dostupné z: <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/zakazane-dohody-a-zneuziti-dominance/leniency-program/>
- [121] VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Proces ratifikace Lisabonské smlouvy. *Vlada.cz* [online]. 19.10.2009 [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/proces-ratifikace-lisabonske-smlouvy-63100/>
- [122] VŠE PODSTATNÉ ZA 15 MINUT. Richard Nicolaus Coudenhove-Kalergi. *I15.cz* [online]. ©2011-2012 [cit. 2011-12-9]. Dostupné z: <http://www.i15.cz/richard-nicolaus-coudenhove-kalergi/>

Seznam zkratk

AG	Aktiengesellschaft Akciová společnost
ČD	České dráhy
ČR	Česká republika
DG	Directorate General Generální ředitelství
DPH	Daň z přidané hodnoty
ECU	European Currency Unit Evropská měnová jednotka
EFTA	European Free Trade Area Evropská zóna volného obchodu
EHS	Evropské hospodářské společenství
ENPI	European Neighbourhood Policy Evropská sousedská politika
EP	Evropský parlament
ES	Evropské společenství
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	European Union Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
HND	Hrubý národní důchod
HSV	Hospodářský a sociální výbor
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance Nástroj předvstupní pomoci
JEA	Jednotný evropský akt

NATO	The North Atlantic Treaty Organization Severoatlantická aliance
OEEC	Organisation for European Economic Co-operation Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci
OSN	Organizace spojených národů
PV	Poradní výbor
SD	Soudní dvůr
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SG	Secretariat General
USA	United States of America Spojené státy americké
USD	United States Dollar (Americký dolar)
VÚ	Vysoký úřad

Seznam tabulek

Tabulka 3.1: Předsedové Vysokého úřadu ESUO.....	24
Tabulka 3.2: Předsedové Komise EURATOM	25
Tabulka 3.3: Předsedové Evropské komise po Slučovací smlouvě	26
Tabulka 3.4: Předsedové Evropské komise po roce 1993	27
Tabulka 3.5: Členové Evropské komise 2009 – 2014.....	30
Tabulka 3.6: Přehled generálních ředitelství	32
Tabulka 4.1: Položky příjmů a výdajů unijního rozpočtu v období 2007 - 2013.....	44
Tabulka 4.2: Víceletý finanční rámec 2007 - 2013	49
Tabulka 4.3: Vertikální dělení souhrnné bilance příjmů.....	52
Tabulka 3.4: Institucionální oddíly horizontálního členění	52
Tabulka 4.5: Vertikální dělení institucionálních oddílů.....	53
Tabulka 4.6: Kategorie výdajů Komise rozdělené do hlav v roce 2011	53

Seznam grafů

Graf 4.1: Vývoj příjmů ze zemědělských dávek a cel v letech 1978 - 2008.....	45
Graf 4.2: Vývoj podílu HND na příjmech rozpočtu EU v letech 1988 - 2011	46
Graf 4.3: Příspěvek VB do společného rozpočtu a Britský rabat v letech 2007 - 2011	47
Graf 3.4: Podíl výdajových oblastí ve finanční perspektivě 2007 - 2013	51
Graf 4.5: Salda peněžních toků mezi Evropskou unií a členskými zeměmi v roce 2009	56
Graf 4.6: Podíly výdajových oblastí v roce 2012	66

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB - TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
Jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1	Generální ředitelství.....	1